

Aurland kommune

Kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan

2015 - 2018

Handlingsdelen gjev grunnlag for kommunen si prioritering av ressursar, planleggings- og samarbeidsoppgåver. Kommuneplanen sin handlingsdel skal vidare konkretisera tiltak innanfor kommunen sine økonomiske rammer. Handlingsdelen skal rullerast årleg. Dette er i samsvar med plikta etter kommunelova til å utarbeida økonomiplan, som kan vera ein del av handlingsdelen. Kommunalova §5 stiller krav om at kommuneplanlegginga skal sjåast i samanheng med tilgjengelege økonomiske ressursar og økonomiplanen.

Innhald

Føreord	3
Handsaming i kommunestyret.....	4
1.1 Aurland kommune sin handlingsdel.....	5
1.2 Framlegg til handlingsdel.....	6
1.3 Handlingsregel for perioden 2015 – 2018.....	6
1.3 Kommunal Planstrategi 2012 – 2015	7
1.5 Temadag for folkevalde 01.09.2014	8
1.6 Planverkstad i utvala 13.10.2014	8
1.7 Korleis prioritere tiltak og oppgåver?	9
2.1 Rammevilkåra	10
2.2 Økonomisk status og utfordringar i Aurland kommune.....	11
3.1 Driftsbudsjettet sine økonomiske rammer.....	17
4.1 Framlegg oversikt investeringar 2015 - 2018	19
4.2 Plan og prosessarbeid i Aurland kommune i perioden 2015 – 2018.....	22
5.1 Kommuneplanen sin handlingsdel	23
5.2 Næringsutvikling.....	23
5.3 Tettstadutvikling.....	30
5.4 Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling	33
5.5 Bustadpolitikk	35
5.6 Folkehelse, universell utforming og barn og unge	36
5.7 Sikkerheit og beredskap	41
5.8 Kommunale tenester.....	43

Sentrale styringsdokument:

- Kommunedelplan for næring
- Kommunedelplan for helse og omsorg
- Kommunal planstrategi 2012 - 2015
- Grunnlagsmateriale – Analyse og utfordringsdokument i samband med arbeidet med Kommunal Planstrategi(KPS).
- Hovudplan for vatn- og avlaup
- Kommunedelplan for veg og trafikktrygging
- Kommunedelplan for klima og energi
- Kommuneplan for Aurland.

Føreord

Aurland kommune har høge inntekter, men likevel **dårleg likviditet**. Gjennom dei prioriteringane som er føreslått i planen, vil kommunen betre likviditeten med mellom 35-40 mill. kroner i løpet av perioden. Rådmannen meiner dette er naudsynt for å unngå bruk av kassekreditt i framtida. Føresetnaden for dette er at kommunen hentar ut avkasting frå selskap som kommunen eig eller er medeigar i, gjennomfører føreslegne reduksjonar og endringar i drifta, og at kommunen held finansieringsplanen på investeringane. Rådmannen tilrår ei investeringsramme i planen på nærare 133 mil kroner. Dette er svært høgt, men er realistisk dersom prosjekta vert styrt godt og føresetnadane i finansieringsplanen held.

Innan juni 2016 skal det gjerast kommunale vedtak om **samanslåing av kommunar**. Kommunane har utgreiingsplikt, og det er utarbeida ein prosjektplan som skal sikre at kommunane aktivt deltek i reformarbeidet, og vere til hjelp for kommunane i arbeidet med å lage sine egne framdriftsplanar. Lokale framdriftsplanar for ein eller fleire kommunar bør og innehalde ein plan for kommunikasjonsarbeidet. Det vert tilrådd at kvar kommune etablerer ei hensiktsmessig organisering for reformarbeidet som tek i vare prosessen i eigen kommune, og sikrar samarbeid med nabokommunar og fylkesprosjektet. Rådmannen synleggjer prosessen i denne planen, og det er naudsynt å sette av ressursar til arbeidet. Kommunane skal peike ut moglege samanslåingsalternativ innan 31. januar 2015. Samanslåingsalternativa skal vere realistiske for nærare utgreiingar, og kommunane kan søkje om skjønsmidlar til å gjere utgreiingane. Fylkesmannen sitt råd til kommunane er å vere nøkterne med omsyn til kor mange samanslåingsalternativ som vert valde. Rådmannen ser for seg ei utgreiing både mot Sogn og Voss som realistisk.

Rådmannen tilrår i planen ein totalgjennomgang av **spesialomsorga i kommunen**. Det er lagt inn forventa reduksjon i kjøp av tenester frå andre. Mogelegheit for å redusere utgifter er knytt til planlagt investering i avlastingsbustad, personalbase og fellesareal for Vårdraum og Vetleli. Rådmannen følgjer opp vedtatt kommunedelplan for helse og omsorg ved å tilføre ekstra ressursar til tenestene. Utgifter til administrasjon, folkevalde, barnehagedrift og skule er føreslått reduserte. Desse tiltaka er med på å finansiere denne prioriteringa.

Elevtalet i kommunen ser ut til å bli redusert i åra framover. Aurland barne- og ungdomsskule har kapasitet til alle elevane i kommunen. Rådmannen tilrår at det blir sett ned ein kommunestyrekomité etter kommunelova § 10, som skal **vurdere skulestrukturen** i kommunen. Omsynet til eleven skal vere sentralt i arbeidet til sakskomiteen. Ein endra skulestruktur kan frigjere ressursar som kan omprioriterast til å styrke skuletilbodet i kommunen og/eller omprioritere til andre område.

Rådmannen meiner det er riktig å **avvikle skulebåttilbodet** til elevar på vidaregåande skule i Sogndal, og at opsjonen på noverande kontrakt med leverandør ikkje vert nytta. Grunnlaget for tilrådinga er andre prioriteringar av konsesjonsavgiftsfondet. Skuleskyss for vidaregåande elevar er ei fylkeskommunal oppgåve, og rådmannen meiner dette vil vera nødvendig bruk av kommunale midlar. Kommunen vil arbeide med å få fram eit best mogleg fylkeskommunalt busstilbod. I frå hausten 2009 og fram til og med september 2014 har kommunen brukt 12 mill. kroner til dette føremålet. I perioden 2011 – 2014 er det i snitt om lag 21 elevar pr år som nyttar seg av tilbodet.

Rådmannen meiner kommunen er tent med ein **gjennomgang av både den administrative og politiske strukturen** i samband med kommunevalet hausten 2015. I denne evalueringa bør målsettinga vere å effektivisere sakshandsaminga og vitalisera kommunestyret. Dette er i tråd med nedfelte mål i kommuneplanen sin samfunnsdel. Ei anna målsetting med ein slik gjennomgang vil vera å unngå uklare roller, og sikre god overordna kontroll med den kommunale forvaltninga. Det er i planen lagt opp til ein effektiviseringsgevinst på om lag

700 000 kroner årleg frå 2016. Desse midlane ynskjer rådmannen å omprioritere til andre føremål. Kontrollutvalet konkluderer i sin forvaltningsrevisjonsrapport om "oppgåver og ansvarsfordeling, etikk og gildskap" med at ein slik gjennomgang kan vere nyttig.

I framlegget til kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan er **vedlikehald av kommunale eigedomar** prioritert ved at det er tilrådd å bruke om lag 10.5 mill. kroner ut over dei ordinære driftsrammene til føremålet.

Handsaming i kommunestyret

Kommunestyret gjorde i møte 18.12.2014, sak 086/14, slikt vedtak:

Kommunestyret vedtek kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan 2015 – 2018, i medhald av plan- og bygningslova §§11-1 og 11-4, samt kommunelova §44 med slik endring:

- Det vert ikkje gjennomført vurdering av skulestrukturen i planperioden.
- Det vert ikkje gjennomført vurdering av den politiske strukturen i denne planperioden.
- Nærøyfjorden Verdsarvpark får eit finansieringstilskot i 2015 på kr 200.000, i 2016 på kr. 300.000 og i 2017 og 2018 på kr.400.000. Tilskotet vert finansiert ved bruk av konsesjonsavgiftsfondet. Finansieringa vert drøfta med dei andre kommunane som er medstiftarar i Nærøyfjorden Verdsarvpark.

Plandokumentet omfattar:

- Driftsbudsjettet sine økonomiske rammer, jf side 16.
- Investeringar i perioden med finansiering, jf tabell side 18 - 19.
- Handlingsdel i planperioden jf side 22 – 54.

Plandokumentet vert justert i samsvar med KS- sak 87/14.

.....

Kommuneplan for Aurland kommune
Samfunnsdel: 2007 – 2019
Arealdel med konsekvensvurdering: 2008 - 2020

Visjon: Aurland – det naturlege val!

Kommunen sine verdiar: *Menneske i sentrum, tradisjon og kulturhistorie, langsiktige berekraftig utvikling, samt lokal ressursutnytting og foredling.*

Mål for kommunen: *Auke folketallet i kommunen, mangfaldig næringsliv, arbeidsplassar – heile året, bustadar og tomter til alle som ynskjer å busette seg i kommunen, oppretthalde busetnad i grendene, attraktive fritidstilbod, trygt oppvekstmiljø, god tenesteyting, arbeide for berekraftig samfunnsutvikling.*

Næringsutvikling	Tettstadutvikling	Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling	Bustadpolitikk	Folkehelse, universell utforming og barne og unge.	Sikkerheit og beredskap	Kommunale tenester
Aurland kommune skal ha heilårsarbeidsplassar innanfor eit mangfaldig næringsliv til alle som ynskjer å arbeide i kommunen	Tettstadane i kommunen skal vere attraktive bustadområde og gode møteplassar for fastbuande og tilreisande. Tettstadutviklinga skal skje med grunnlag i arkitektonisk og kulturhistorisk medvit og vere funksjonelle for alle. Aurlandsvangen skal vere eit sterkt kommunesenter med eit breitt tilbod til innbyggjarar og tilreisande.	Aurland kommune vil trekkje innbyggjarane inn i planlegging og samfunnsutforming i tråd med LA 21. Aurland kommune skal arbeide for å vere eit berekraftig samfunn med omsyn til biologisk, økonomisk, sosial og kulturell berekraft.	Busetnaden i heile kommunen skal oppretthaldast.	Utvikle eit aktivt folkehelsearbeid på tvers av faglege og organisatoriske grenser. Førebygge meir, reparere mindre.	Aurland kommune vil leggja vekt på beredskap og tryggleikssyn i alle kommunal verksemd og planlegging. Det er eit krav om at ambulansetenesta må ha heilårleg, akutt døgn-ambulansetastasjon i Aurland.	Aurland kommune skal ha godt tjenestetilbod kjenneteikna ved: God tilpassing til innbyggjarane sitt behov, effektivitet, kvalitetsbevisste og motiverte medarbeidarar og god organisasjonskultur.

Kommuneplanen sin samfunnsdel seier kva som er viktig å halde fokus på i Aurland, oppfølging skjer via tertialrapportering og årsmeldinga

12-årige mål i kommuneplanen

4-årige mål i kortsiktig del av kommuneplanen/strategiske mål i strategisk handlingsdel med økonomiplan som gir ambisjonsnivået, dvs kva og når

Årsbudsjett: Fokusområde, kritiske suksessfaktorar, kva er viktig å gjera for å nå strategiske måla

Administrativ gjennomgang av vedtatt mål = Verksamdsplan med dei tiltak/arbeidsmål som er viktig for å nå vedtatt mål

1.1 Aurland kommune sin handlingsdel

Handlingsdelen er heimla i Plan og bygningslova jf. § 11, om kommuneplan. Handlingsplan til kommuneplanen sin samfunnsdel, vert omtala som "konklusjonen på korleis kommuneplanen skal fylgjast opp". I planen skal det vera fokus på utfordringar og anbefalte planar som skal utarbeidast, samt prosjekt og enkeltsaker, dei neste 4 åra.

Plan og bygningslova § 11 – Kommuneplan: "Kommuneplanen skal ha ein handlingsdel som angir hvordan planen skal følgjes opp de fire påfølgande år eller meir, og reviderast årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen".

- Handlingsdel skal innehalde eit program for å gjennomføre kommuneplanens samfunnsdel for dei fire neste budsjettåra.
- Kommunen sin økonomiplan skal inngå i handlingsdel.
- Planlagde tiltak og økonomiske prioriteringar vert knytt saman.

Pbl §11-3: "Kommuneplanens handlingsdel gjev grunnlag for kommunen sin prioritering av ressursar, planleggings- og samarbeidsoppgåver og konkretiserar tiltaka innanfor kommunen sine økonomiske rammer."

- Betre handlings- /detaljplanleggingsgrunnlag for politikarar, administrasjon og innbyggjarane i kommunen.
- Betre økonomisk styring.
- Betre samarbeid mellom administrasjon og den politiske leiinga.

I det kommunale plansystemet er *"Handlingsdel med økonomiplan"* ein viktig "motor" for sortering og prioritering av tiltak framsett i delplanane. Tiltaka som vert prioriterte i planen skal medverke til at måla i kommuneplanen vert nådde!

Handlingsdel er delt inn i satsingsområda i kommuneplan for Aurland. Desse satsingsområda er <<næringsutvikling>>, <<tettstadutvikling>>, <<lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling>>, <<bustadpolitikk, folkehelse, universell utforming og barn og unge>>, <<sikkerheit og beredskap>> og <<kommunale tenester>>.

1.2 Framlegg til handlingsdel

Kommunestyret vedtok i møte 15.11.2012, kommunal planstrategi for perioden 2012 – 2015. Planstrategien fastsette prioriterte tema og tiltak, utviklingsstrategiar og prioriterte planar for perioden 2012 – 2015. Som grunnlag for utarbeiding av planstrategien vart det utarbeidd eit analyse- og utfordringsdokument.

Tiltak og prioriteringar vert delte inn i satsingsområda frå samfunnsdelen til kommuneplan for Aurland.

Ny plan byggjer på dei hovudpunkta og den retninga som vart vedteken av kommunestyret i sak 079/13, av 19.12.2013, samt den kommunale planstrategien.

I framlegg til investeringar i perioden 2015-2018 er det føreslege tiltak som er knytt til handlingsdel i kommuneplan. Tiltaka som vert føreslege gjennomført, er ein lekk i å nå fastsette mål i kommuneplan, samt fylgje opp kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan av 19.12.2013 og planstrategi.

Tiltak som er starta opp i 2014, og som krev investeringar vidare i perioden, er vidareførte. Tiltak som er under utgreiing, og som det ikkje ligg føre avklaring på finansiering eller driftsmessige konsekvensar, er ikkje innarbeidd i perioden.

I tråd med vedteken kommuneplan er det viktig at alle fagplanar – knytt til behov for tenesteyting både ut i frå statlege krav og kommunen si verkelegheit, vert forenkla og innarbeidd i handlingsprogrammet. På den måten vert utfordringane kommunen har i planperioden konkretisert – både omfang av tenestetilbodet og dei økonomiske konsekvensane. Målsettinga er å leggje betre til rette for politiske prioriteringar innafor samla ressursar i planperioden.

1.3 Handlingsregel for perioden 2015 – 2018

Desse er vidareført i ny periode.

- Aurland kommune skal innafor realistiske rammer sørge for å levere gode tenester, yte service og drive forvaltning basert på innbyggjarane sine behov
- Aurland kommune vurderer tryggleik, vern om liv og helse som det viktigaste i prioriteringane av prosjekt, tiltak og investeringar
- Aurland kommune skal vektlegga kvalitet framføre kvantitet i sine tenester. Kommunen skal oppnå dette ved gode gjennomarbeidde prosjekt, prioritering av kjerneoppgåver og redusere aktivitetsnivået. Dette vil føre til betre likviditet, og sikre naudsynte avsetningar

- Aurland kommune arbeide for å sikre ein berekraftig økonomi. Alle investeringar skal sjåast i samanheng med korleis dei påverkar drifta
- Aurland kommune sitt investeringsprogrammet for planperioden skal finansierast utan bruk av lån. Berre i særskilte høve skal låneopptak kunne vurderast. Dette skal betre likviditeten og kommunen sitt handlingsrom framover.

1.3 Kommunal Planstrategi 2012 – 2015

Prioriterte tema og tiltak for perioden 2012 - 2015

<i>Kommuneplannemnda i møte 24 mai og 29 august, Strategiseminar 14 og 15 februar 2012</i>	
Helse og omsorg	
Førebygging	
Frivillig arbeid	
ROS-analyse, sikring av kommunale bustadfelt, m.m	
Utvida bu- og arbeidsregion med pendlarbåt til Sogndal.	
Trygge og gode oppvekstvilkår og trygge lokalsamfunn	
Næring	Cruise kai
	Aurlandsvangeln
	Kraftutbyggingsprosjekt
	Reguleringsplanar som er vedtekne(gjennomføring)
	Bustadfelt
	Trafikktryggingplan
	Gangveg frå Otnes til Bøen.(Aurlandsvangeln – Flåm)
	Gode rammevilkår for mineralutvinning i kommunen.
	Heilårs reiseliv

Utviklingsstrategiar 2012 - 2015

1. Strategisk mål frå <<Strategisk handlingsdel med økonomiplan 2012 – 2015>> vert vidareført: Aurland kommune skal leggje til rette for auka innflytting ved å arbeide med stadutvikling og næringsutvikling, og for å bli attraktiv i kampen om kompetansearbeidskraft og innbyggjarar.
2. Aurland kommune skal i løpet av planperioden implementera folkehelsearbeid og førebyggjande arbeid inn den kommunale aktiviteten.
3. Kulturminne og kulturmiljø må i større grad takast i bruk for å utvikle gode lokalsamfunn. Aurland har Nærøyfjorden landskapsvernområde og verdsarvparken som ein viktig verdiskapingsaktør. Det vert viktig å ha fokus på kulturen si rolle i samfunnsutviklinga, samt satse på verdiskaping bygd på kulturarvverdiar.
4. Aurland kommune skal jobbe for å sikre berekraftig utvikling og det å ta vare på verdiar og tradisjonar. Kommunen skal drive heilskapleg, kunnskapsbasert kommuneplanlegging for å sikre at naturressursane kan nyttast på ein berekraftig måte.
5. Kommunen skal ha eit auka fokus på overordna planlegging.
6. Aurland kommune skal jobbe for utbygging av fysisk infrastruktur som breiband og vegar for å leggja til rette for eit velfungerande bu- og arbeidsmarknadsregion mellom Aurland og nabokommunar.
7. Aurland kommune skal i løpet av planperioden prioritere å jobbe med helse og omsorg, førebygging, frivillig arbeid, ROS-arbeid og næring.

Prioriterte planar 2012 – 2015

Planar
Reguleringsplan(områderegulering) for cruisekai på Tjøresva
Kommunedelplan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet og folkehelse
Kommunedelplan for helse og omsorg
Reguleringsplan for Furuly - Lunde
Reguleringsplan for gangveg/natursti mellom Heggvikji og Bøen
Kjerneområde landbruk og kulturlandskap
Forvaltningsplan for hjortevilt
Kommunedelplan for VA
Reguleringsplan for Underdal sentrum
Kommunedelplan for klima og energi
Kommuneplan for Aurland – rullering av samfunnsdel
Kommuneplan for Aurland – rullering av arealdel

1.5 Temadag for folkevalde 01.09.2014

I samband med ny rullering av plan for perioden 2015 – 2018, vart det halde nytt strategiseminar i form av ein temadag 01.09.2014. På temadag møtte kommunestyre, politiske uval og leiargruppa. Deltakarane fekk kommunebarometeret 2014 presentert, og ulike spørsmål og problemstillingar vart drøfta.

1.6 Planverkstad i utvala 13.10.2014

Det vart halde planverkstad i utvala 13.10.2014, der utvala kom med innspel til planarbeidet. I forkant av møtet vart det sendt ut grunnlagsmateriale(analyse- og utfordringsnotat) og framlegg til investeringar.

Drift og eigedomsutvalet hadde fylgjande innspel:

Innspel til handlingsdel med økonomiplan:

- Prioritere symjehall framfor ny barnehage
- Framskunde turveg mellom Heggvikji – Bøen
- Prioritere belysning på idrettsanlegget

Plan og utvikling hadde fylgjande innspel:

Utvalet har slike prioriteringar:

- Områderegulering Flåm sentrum vert flytta fram til 2015. Her er det er naudsynt med prosess for dialog.
- Fleirtalet på 4 personar vil flytte reguleringsplan for Fretheimshaugane bustadfelt fram til 2015
- Kommuneplan for Aurland – samfunnsdel vert flytta til 2016/2017.
- Fleirtalet på 3 personar vil flytte Kommunedelplan for klima og energi til 2016/2017.
- Det er viktig at det vert sett trykk på reguleringsplan for Ty – del 2, reguleringsplan for turveg Heggvikji – Bøen og reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje.

Investeringar 2015 – 2018:

Utvalet har slike merknader:

- Lyset på eksisterande fotballbane vert utbetra, men kunstgrasbane vert ikkje prioritert.
- Investering til tilrettelegging og prosjektering av bustadfelt Fretheimshaugane vert sett opp med 600 tusen i 2015, 2,5 mill i 2016 og 2,5 mill i 2017 med ferdigstilling i 2017.

Oppvekst, omsorg og kultur hadde fylgjande innspel:

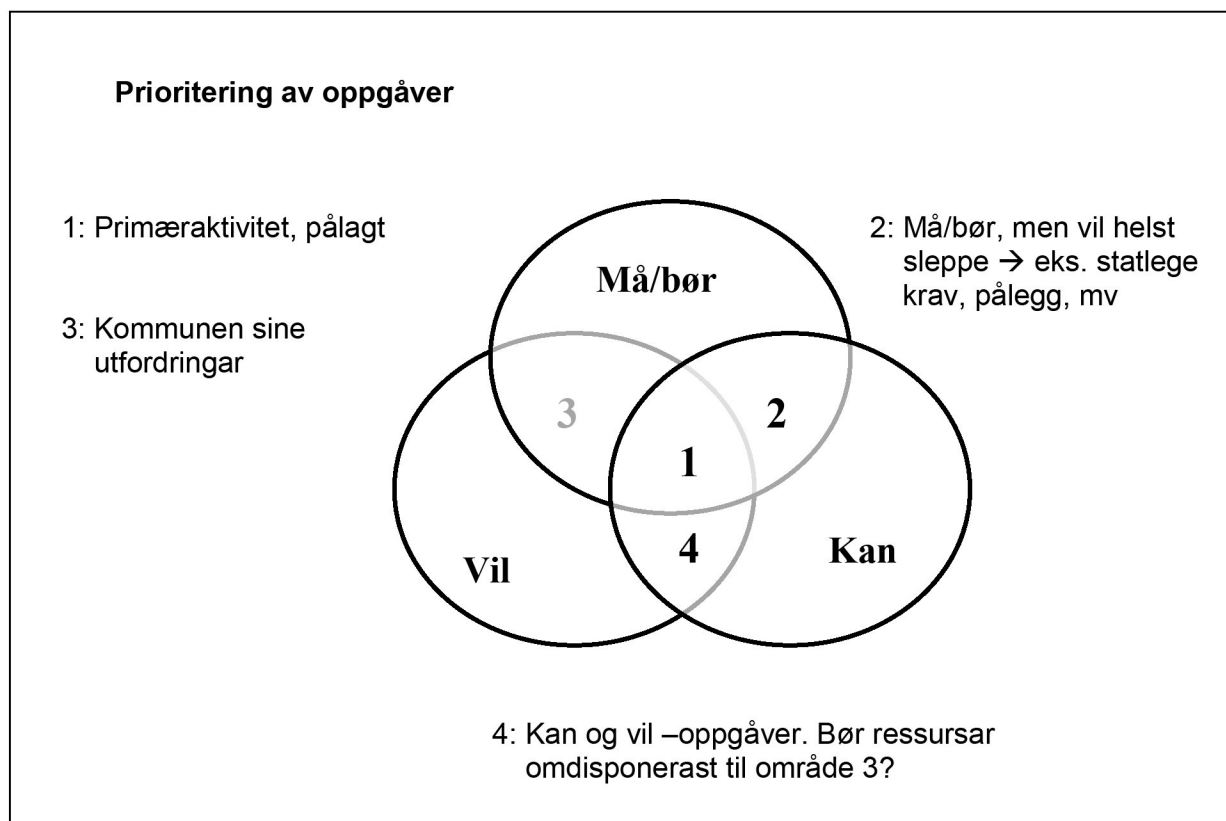
- OOK meiner at det er viktig at renovering av symjehallen vert prioritert.
- OOK ber rådmannen om å utreda totalbehov for sjukeheims- og omsorgsplassar fram mot år 2040, inklusiv personalbehov. I tillegg må det utarbeidast ein plan for behov når det gjeld personar med psykiske diagnoser der kommunen har eit ansvar, inkl. vurdering av kjøp av eksterne tenester.

1.7 Korleis prioritere tiltak og oppgåver?

Skule, helse og omsorgsarbeid er eksempel på typiske velferdsoppgåver som norske kommunar i dag handterer. Dette vil vere primæraktivitetane også i perioden denne økonomiplanen omfattar. Visse typar kommunale tenester vert gjennomførte fordi kommunane gjennom lov er pålagde å utføre desse oppgåvene.

MÅ-oppgåver kan ein ikkje la vere å utføre. I tillegg har ein oppgåver kommunen sjølv ønskjer eller vil gjennomføre, dei såkalla VIL-oppgåvene. Til slutt har vi mange KAN-oppgåver.

Særleg valet mellom VIL/KAN (område 4) og VIL/MÅ (område 3) kan ofte vere vanskeleg. Område 4 inneber ofte populære val retta mot veljarar/innbyggjarar, medan område 3 inneber å gjere tiltak i forhold til kommunen sine utfordringar. Det siste treng nødvendigvis ikkje vere tiltak av det populære slaget.

2.1 Rammevilkåra

Rammevilkår

Kommunane skal ha rammevilkår som set dei i stand til å løyse sine oppgåver, både på område som tenesteproduksjon, mynde og samfunnsutvikling. Dette inneber at kommunane må ha rom til å prioritere tenester i tråd med lokale forhold. Det overordna målet med inntektssystemet er å utlikna kommunane sine ulike føresetnader for å gje like tenestetilbod over heile landet. Ved fordeling av rammetilskotet vert det teke omsyn til strukturelle forskjellar i kommunane, og kommunane sine forskjellar i skatteinngang. Kommunane sin næringsstruktur avgjer i stor grad inntektene til kommunen. Skatt er den største inntekta og er "grunnmuren" i kommunane sitt inntektsgrunnlag. Inntektssystemet inneheld i tillegg tilskot som vert gjeve ut frå regionalpolitiske målsettingar. Det vert òg ytt skjønnsstilskot for å jamne ut spesielle tilhøve som ikkje vert ivareteke innafor det ordinære inntektssystemet.

Samfunnsutvikling

Samfunnsutvikling bør vere eit fokusområde i styringssystemet til Aurland kommune. Det betyr å vere ein utviklingsaktør for det gode lokale- og regionale samfunn. Kva betyr leiing, planlegging og kommunikasjon i denne samanhengen? Korleis ser folketalsutviklinga ut framover? Kva med trivsel og folkehelsa? Kva skal Aurland kommune vere i framtida? Denne planen viser at Aurland kommune ein kombinasjonsorganisasjon der produksjon av velferdstenester for staten er sentralt, samstundes med at kommunen er ein sentral utviklingsaktør.

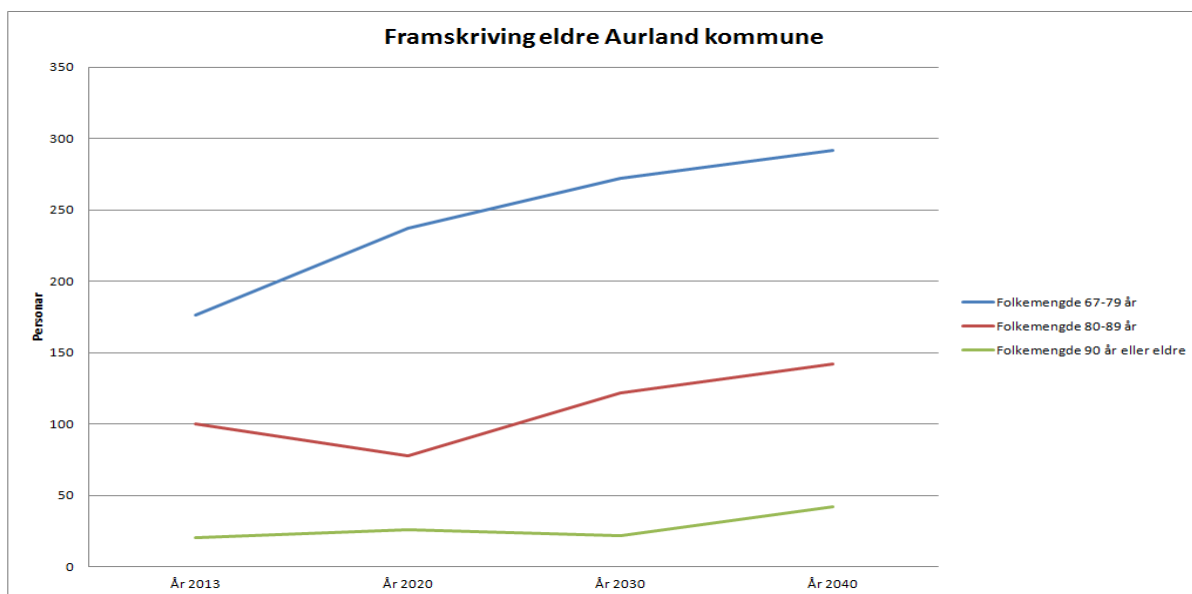
Folketalsutvikling og prognose – lokalt

Folkemengde, etter grunnkrets, tid og statistikkvariabel

	2008	2008	2010	2011	2012	2013	2014	Endring
Nærøy	105	105	89	88	86	88	84	-21
Undredal	91	88	85	87	90	88	82	-9
Utbygdi	361	375	327	321	330	344	345	-16
Aurlandsvangen	362	358	431	431	416	422	416	54
Ohnstad	161	158	161	162	164	157	160	-1
Flåm	318	322	311	317	317	327	349	31
Berekvam	38	32	27	27	32	28	28	-10
Myrdal	5	5	4	5	5	5	7	2
Vassbygdi	79	73	67	66	80	80	84	5
Dalen	182	176	179	173	168	166	147	-35
Uoppgitt	13	3	6	5	1	7	12	-1
	1 715	1 695	1 687	1 682	1 689	1 712	1 714	-1

(tabell henta frå Sogn og Fjordane Fylkeskommune sine heimesider).

Kommunen har eit folketal som har vore forholdsvis stabilt siste sju åra, men det har skjedd ei sentralisering av busetnaden ved at Vangen og Flåm har auka. Samla har Vangen og Flåm ein auke på 85 personar, medan dei andre kretsane samla har ein like stor nedgang.

(tabell henta frå Sogn og Fjordane sine heimesider)

Ut frå Statistisk Sentralbyrå sine framskrivingar vil det vere ein stor auke i gruppa 67 – 79 år i åra framover.

Kommunen sin nylege vedtekne helse- og omsorgsplan tar høgde for denne utviklinga, og kommuneplanen sin handlingsdel viser konkrete tiltak for å handtere demografiutfordringane.

Folketalsutvikling for ulike aldersgrupper i Aurland kommune

Middels nasjonal vekst

	2014	2020	2030	2040
0 - 5 år	83	98	103	96
6 - 15 år	192	164	171	173
16 - 66 år	1132	1107	1045	982
67 år og eldre	308	351	416	483
Sum	1715	1720	1735	1734

(tabell henta frå Sogn og Fjordane sine heimesider)

Aurland kommune har gjennomført ei strukturendring i barnehagetilbodet. Utviklinga i aldersgruppa 6-15 år viser at det er behov for å sjå på skulestrukturen i planperioden.

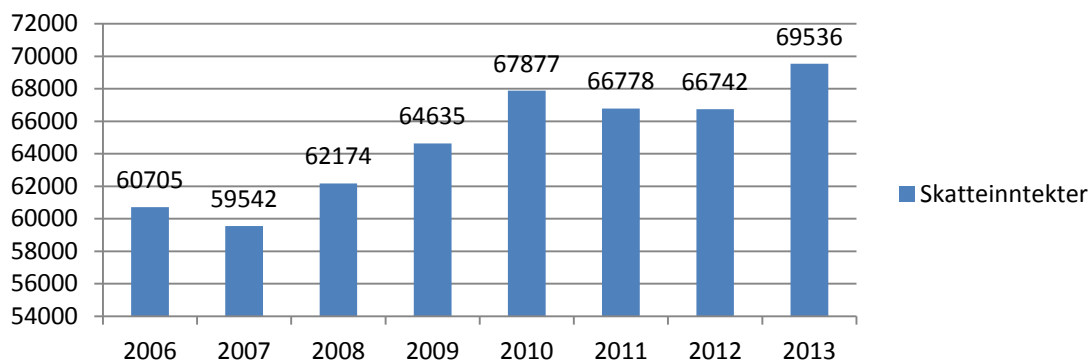
2.2 Økonomisk status og utfordringar i Aurland kommune

Skatteinntekter 2006 - 2013

Skatteinntektene har vist stabilitet dei siste åra med i overkant av 60 millionar kroner, med unntak av 2013. Skatteinntektene består av skatt på personinntekt og naturressursskatt. Naturressursskatten har lege stabilt på 30 millionar sidan slutten av 1990 – talet. Dette betyr ein realnedgang i denne inntekta. slik at det er personinntekta som endrar seg. Skatteinntekter er vidareført ut frå prognosar gjeve i framlegg til statsbudsjett for 2015.

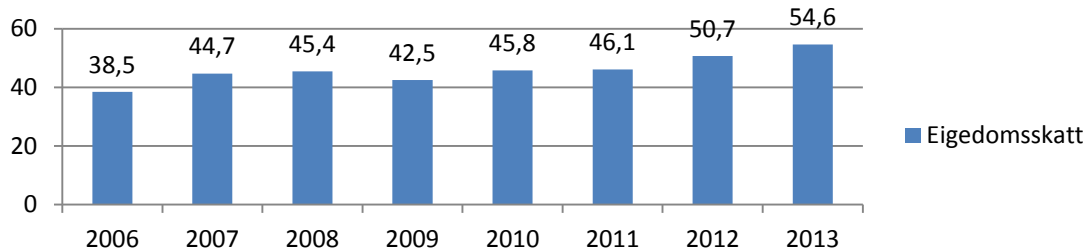
Utvikling skatteinntekter 2006 - 2013

Skatteinntekter

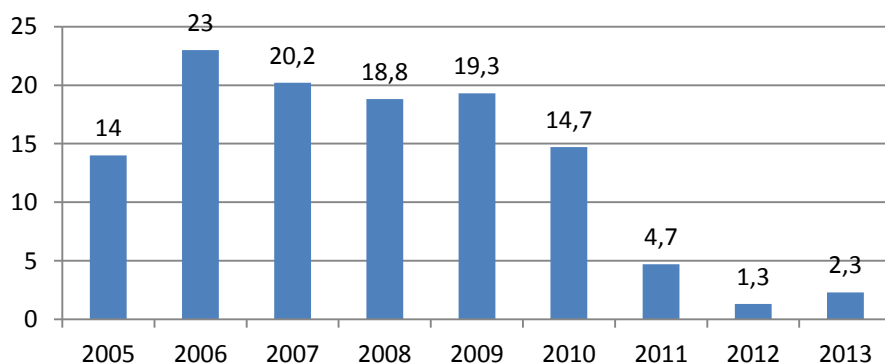
Skatteinntekten i 2013 var justert ned med om lag 2 mill. kroner fra det opphavlige budsjettet.

Eigedomsskatt

Det er vesentlige av kommunen sine inntekter på eigedomsskatt kjem fra skatt på kraftverk. Det er usikkert kva eigedomsskatten på kraftverk vil vera framover. Aurland kommune har budsjettet i planperioden med same inntektsnivå som i 2014. I realiteten vil dette vera ein inntektsreduksjon. Det er mogeleg at eigedomsskatt på Holmen kraftverk kan vege opp for noko av dette fra 2016.

Konsesjonsavgiftsfondet 2005 - 2013

Dette er ei avgift som kommune får som følgje av kraftutbygginga i Aurland. Avgifta blir i sin heilskap avsett til konsesjonsavgiftsfondet. Fondet har egne vedtekter. Avgifta blir indeksregulert kvart femte år. Indeksregulering i 2014 vil gje oss i overkant av 15 mill kvart år i perioden.

Det blir i perioden budsjettert med bruk av konsesjonsavgiftsfondet til investeringar og drift. Det meste som vert utgiftsført i drifta er relatert til næringsarbeid. Behaldninga i fondet er svært låg, og mesteparten av inntektene kjem heilt på slutten av året. Næringsretta tiltak som vert finansiert ved bruk av fondet vil då skje ved ei forskottering gjennom året. Dette er uheldig, og belastar kommunen sin allereie krevjande likviditet. Kommunestyret har signalisert at fondet skal ha ein grunnkapital på 25 mill. kroner. Det er difor lagt opp til ei styrking av fondet i planperioden. Det skal og, frå og med 2015, utarbeidast årlege budsjett for bruk av konsesjonsavgiftsfondet. Det er i den samanhengen viktig å ta omsyn til den omtalte styrkinga av fondet.

Øyremerka statstilskot

Staten har gjennom Husbanken ei ordning med godskriving av renter for investeringar gjort i skule og omsorgssektoren. Storleiken på desse tilskota avhenger av rentesatsen.

Mva-kompensasjon

Momskompensasjon vart innført i 2004, og medfører med nokre unntak at all moms vert refundert. Momskompensasjonen på driftseiningane blir direkte godskriven nettorammene til einingane. Momskompensasjon på investeringar har tidlegare gått inn i drifta som frie inntekter. Kommunen har stått fritt til å kunne bruke dette som finansiering på investeringane. Frå 2014 vart reglane endra slik at momskompensasjonen på investeringar blir direkte overført til investeringsrekneskapen og må brukast som finansiering der.

Konsesjonskraft

Aurland kommune auka i 2011 påslaget frå 5 øre til 10 øre pr kwh på det vi sel til Aurland Energiverk. Det overskytande sel vi tilbake til E-Co til såkalla spotpris. Prisen inn til kommunen i 2013 er 10,84 øre pr kwh og sel den vidare til Energiverket for 20,84 øre pr kwh. I 2012 var netto overskot på kraftsalet i overkant av 6 millionar og vi har lagt oss på dette i planperioden. Kommunen har teikna ein ny eitt-års avtale med Aurland Energiverk for 2015.

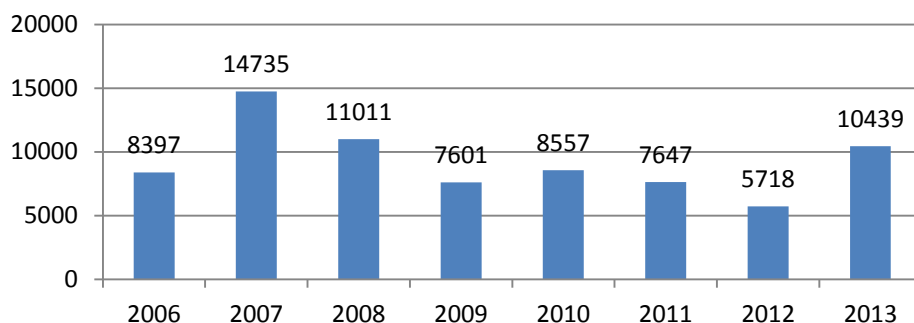
Brukarbetalingar

Innbyggjarane betalar for ulike tenester kommunen tilbyr. Døme er barnehage, sfo, heimehjelp og kommunale avgifter. Desse blir reviderte i samband med budsjettet kvart år i samsvar med kostnadsdeflatoren i statsbudsjettet. Avgifter blir nominelt auka med 3 % i planperioden. Denne auken blir tilført driftsrammene, og skal blant anna kompensere for prisvekst på varer og utstyr.

Lånegjeld

Samla lånegjeld pr 31.12.13 var på 97,4 mill som betyr ein reduksjon på 5,5 mill frå året før. I 2014 har kommunen tatt opp 12 mill. kroner i langsiktig lån. Dette er ei endring i strategien om å redusere lånegjelda, og vart gjort ved ei budsjettendring for å betre ein vanskeleg likviditetssituasjon. Lånegjelda aukar med om lag 4 mill. kroner i 2014. I perioden framover er det ikkje lagt opp til vesentleg nye opptak av lån, og med ei årleg avdragsbetaling på om lag 8 mill. kr. I året, vil dette bety ein reduksjon av lånegjelda framover. På sikt vil dette vere med på å betre likviditeten til kommunen. Det er planlagt å ta opp lån i samband med utbygging/utbetring av vatn- og avlaupsanlegg i perioden. Dette tenesteområdet skal drivast til sjølvkost. I planperioden vil likevel ikkje gebyra auka.

Disposisjonsfond 2006 - 2013

Aurland kommune har som mål og styrka disposisjonsfondet i løpet av planperioden. Pr 31.12.2013 var fondet på 10,4 millioner. Målet er at fondet skal ha ein grunnbeholdning på 20 millioner. Dette er svært viktig for å betre botnlikviditeten til kommunen, og for å kunne møte uføresette utgifter i åra som kjem. For 2015 er det budsjettert med ei avsetning på om lag 1,3 mill. kroner på det frie disposisjonsfondet. Avsetninga bør vere mykje større. Med dei tiltaka som er tilrådd i planperioden vil avsetninga til fondet aukast frå 2016.

Det er lagt opp til avsetningar til ulike disponible fond i perioden. Avsetningane er knytt direkte til spesifikke fond utanom disposisjonsfondet. Sjå oversikten under. I budsjettvedtaket vil planlagd bruk av fond bli synleggjort. Avsetningar i "årsuavhengige" fond i balansen, gir kommunen moglegheiter til god styring og kontroll. Fonda kan vere med på å regulere drifta, betre moglegheit for prosjektfinsiering, og betre botnlikviditeten.

Pr 31.12.13 var disposisjonsfondet fordelt sånn i balansen:

Disposisjonsfond (fritt)	21.954
Lønsreguleringsfond	316.974
Kompetanseplanfond	1.500.000
Utviklingsfond	1.874.000
Ungdomsarbeid	678.875
HMT – fond	797.467
Prisreguleringsfond	500.000
Lånefond	4.500.000
Fond til auka pensjonskostnader	250.000
Sum	10.439.270

Kompetanseplanfond

Fondet skal brukast til strategisk kompetanseheving. Kommunestyret har vedteke overordna kompetanse- og rekrutteringsplan for kommunen (KS-026/10). Ei overordna målsetjing er at bemanning og kompetanse i kommunen til ei kvar tid skal vere fleksibel og tilpassast vedteken politikk.

Utviklingsfond

Dette er avsetningar av eventuelt utbytte frå Aurland Ressursutvikling. Det er ikkje klare retningslinjer for bruken av dette. Det er lagt inn avsetning på til saman 10 mill i planperioden. Dette er heilt avhengig av utbytte frå Aurland Ressursutvikling, og er såleis svært usikkert. Kommunen har likevel forventningar til avkastning frå selskapet.

Lønsreguleringsfond

Dette er avsetning til å møte dei årlege lønsoppgjera. Overføringa på kr 316.974 er rest av avsetninga i 2013 som ikkje vart nytta og som difor er overført til 2014. Annakvart år er det eit hovudoppgjer i lønsforhandlingane, og avsetningane i planperioden varierer i takt med det.

HMT – fond

Fondet vert brukt til å finansiera HMT tiltak (helse, miljø, tryggleik) i kommunen. Kommunen gjennomfører årleg vernerundar saman med bedriftshelsetenesta. Rapportar frå desse vernerundane er grunnlaget for bruken av midlane.

Prisreguleringsfond

Dette er eit fond som vil kunne brukast ved auke i prisane på eksisterande avtalar, og på prisstigning utover konsumprisveksten på andre innkjøp av varer og tenester. I utgangspunktet er desse avsetningane i minste laget, som betyr eit krav om ytterlegare effektiviseringsgevinst i åra framover.

Fond for vedlikehald av kommunale eigedomar.

Det er lagt opp til avsetningar i planperioden som kan brukast til vedlikehald og tiltak knytt mot kommunale eigedomar og infrastruktur. Vedlikehaldsrapportar seier at Aurland kommune har eit stort etterslep på kommunale eigedomar. Det blir lagt opp til ei avsetjing på 2,7 mill i åra 2015 - 2017 og 2,4 mill i 2018. Samla avsetning for perioden vil vere 10,5 mill. kroner. Avsetninga er auka noko meir enn i førre plan. Grunnlaget for dette er reduserte utgifter som følgje av redusert drift til symjehall inntil ny symjehall er ferdig utbygd.

Avsetning til helse og omsorg

Det er lagt opp til ei avsetning på 4,8 mill i planperioden til styrking av tiltak innan rehabilitering, rekruttering av lege og styrking av helsestasjon/tverrfagleg samarbeid. Sjå meir om dette under oppfølging av kommuneplanen sin samfunnsdel punkt 4.7 kommunale tenester.

Pensjonskostnader

Det er forventa ein kostnadsauke dei næraste åra. Dette er usikkert og er til ein viss grad politisk styrt, men kommunen bør ta høgde for ein auke i kostnadane dei neste åra. Pr 31.12.2013 har Aurland kommune eit såkalla premieavvik på ca 13 millionar. Dette er pensjonspremie som ikkje er kostnadsført i rekneskapen, sjølv om det er betalt inn. Målet med avsetningane er at me skal innhente dette avviket, og samla avsetning i perioden er på om lag 8 mill. kroner.

Avsetning til auka eigenandel ressurskrevjande tenester

I regjeringa sitt framlegg til statsbudsjett er den kommunal eigenandelen på ressurskrevjande tenester auka. Dette utgjør 1 mill årleg.

Likviditeten i kommunen

Aurland kommune har høge inntekter, men likevel er likviditeten til tider svært krevjande. Både inntekter og utgifter i kommunen kjem i ulike periodar. Det er difor viktig å ha ein solid botnlikviditet for å kunne dekke dei daglege betalingsforpliktingane. Hovudforklaringane på kvifor kommunen i periodar slit med for liten likviditet, er at det påløper store utgifter som kommunen må forskotera, høg drift og stort investeringsprogram.

Forskoteringar gjeld mellom anna:

- **ressurskrevande brukarar:** Aurland har hatt ein stor auke i ressurskrevjande brukarar dei siste åra. Kommunen har ein eigenandel på minimum 1 million kroner på desse brukarane – det resterende dekkar staten, men tilskotet frå dei kjem ikkje før i overkant av eitt år etter at utgiften har påløpt. Samla hadde Aurland kommune ein utgift på desse brukarane på ca 27 millionar i 2013 – av dette fekk kommunen tilbakebetalt rundt 13,6 millionar sommaren 2014.

- **pensjonar:** Kommunen betaler inn ein større sum enn det som er den reelle kostnaden. Samla hadde kommunen eit "premieavvik" på ca 13 millionar bokført i balansen for 2013.

- **refusjonar:** Dei fleste refusjonar kjem inn etter at kommunen har betalt ut kostnaden. Dette gjeld mellom anna sjukeløn, svangerskap og momskompensasjon. I snitt får kommunen tilbake pengane 2 – 3 månader etter at vi har betalt dei ut.

- **forskotteringar:** Aurland kommune har forskottert til saman seks millionar kroner til fylkeskommunen i samband med utbetring av Fylkesveg 243 til Bjørgo. Dette vil ikkje vere endeleg tilbakebetalt før i 2016.

Alle desse punkta ovannemnde punkta går ut over kommunen sin likviditet. Fonda bør byggjast opp til ein storleik som gjer at kommunen blir meir robust økonomisk. Kommunen har i 2014 teke opp eit langsiktig lån for å styrke likviditeten.

I tillegg vil ei høg aktivitet innan drift og investeringar påverke kommunen sin likviditetssituasjon.

3.1 Driftsbudsjettet sine økonomiske rammer

	Budsjett	Økonomiplan			
(Tall i 1000 kr)	2014	2015	2016	2017	2018
Skatt på inntekt og formue	70 400	70 000	70 000	70 000	70 000
Rammetilskudd	35 800	39 900	39 900	39 900	39 900
Eigedomsskatt	55 800	55 300	55 800	55 800	55 800
Konsesjonsavgift	15 300	15 300	15 300	15 300	15 300
Andre statlige overføringer	1 200	1 800	1 900	1 900	2 000
SUM FRIE INNTEKTER	178 500	182 300	182 900	182 900	183 000
Renteinntekter	1 600	2 000	2 500	3 000	3 500
Utbyte	2 500	4 000	4 000	4 000	4 000
Renteutgifter	-3 100	-3 000	-3 100	-3 200	-3 300
Netto renteutgifter/-inntekter	1 000	3 000	3 400	3 800	4 200
Mottekne avdrag på lån	3 500	3 000	3 000	3 000	3 000
Avdragsutgifter	-7 500	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Netto avdragsutgifter	-4 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
NETTO RENTE- OG AVDRAGSUTGIFTER	-3 000	-2 000	-1 600	-1 200	-800
TIL FORDELING	175 500	180 300	181 300	181 700	182 200
Til driftsrammer:					
Politisk leing	3 093	3 243	2 693	2 943	2 693
Sentraladministrasjon og kultur	14 973	14 973	14 423	14 473	14 473
Aurland Barne og ungdomsskule	19 416	19 366	18 136	18 116	18 116
Kommunale barnehagar	9 123	8 323	7 823	7 523	7 523
Flåm skule	6 576	6 576	6 276	5 976	5 976
Helse og førebyggjande	7 500	8 600	8 710	7 910	7 910
NAV Aurland	7 871	7 871	7 871	7 871	7 871
Barnevern	3 788	3 788	3 388	3 388	3 388
Pleie og omsorg	55 841	51 001	46 601	46 051	46 001
Kommunal driftseining	26 203	23 903	23 423	23 423	23 723
Nøytrale inntekter / utgifter	10 723	10 373	10 123	10 123	10 123
Sal av konsesjonskraft	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600	-6 600
Lønsoppgjer (blir fordelt)	0	2 500	3 000	2 500	3 000
Sum fordelt til driftsrammer	158 507	153 917	145 867	143 697	144 197
Disposisjoner:					
Avsetning til disposisjonsfond	-80	-833	-2 133	-3 220	-4 713
Avsetning til konsesjonsavg.fond	-19 600	-18 300	-18 300	-18 300	-18 300
Avsetning til kompetansehevingsfond		-300	-300	-300	-300
Avsetning til utviklingsfond		-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Avsetning til HMT-fond		-300	-300	-300	-300
Avsetning til prisreguleringsfond		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avsetning til helse og omsorg		-800	-1 500	-1 500	-1 000
Avsetning til auka eigenandel ress.k.bru		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Avsetning til auka pensjonskostnader	-250	-1 000	-1 000	-2 633	-3 500
Avsetning til vedlikehald eigedomar	0	-2 700	-2 700	-2 700	-2 400
Bruk av disposisjonsfond	2 567	3 000	0	0	0
Bruk av lånefond	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Overføring til investering	-630	-1 650	-5 700	-5 550	-3 990
Netto disposisjoner	-16 993	-26 383	-35 433	-38 003	-38 003

Politisk leiing

Aurland kommune bruker over dobbelt så mykje ressursar til politiske arbeid enn snittet i fylket. Mykje av forklaringa på dette ligg i kommunen sin utvalsstruktur, møteverksemd og ulike deltakingar. Det er lagt inn 100 000,- til opplæring innan universell utforming som ein del av folkevaltopplæring. Det er elles teke høgd for kommuneval og stortingsval.

Sentraladministrasjon og kultur

Aurland kommune ligg høgt på kostnader pr innbyggjar til administrative tenester samanlikna med andre kommunar. Noko av årsaka til dette er høg aktivitet og "tung" politisk struktur.

Det er lagt opp til ein reduksjon på 600.000 som følgje av at Lærdal kommune truleg reduserer omfanget vedkomande kjøp av tenester innan rekneskap og lønn, og endra koordinering av oppvekstområdet. Reduksjonen er 750.000 frå 2016. Det er sett av til saman 1,3 millionar i planperioden til levering av eldre papirarkiv til fylkeskommunen og utarbeiding av elektronisk arkivplan.

Aurland barne og ungdomsskule

Tiltak i gjeldande plan vert vidareført med ein årsverksreduksjon på kr 500 000,-. I tillegg er det ein forventning om mindre utgifter på PPT som følgje av tiltak for styrka læring på kr 500 000,- frå 2016. Måltalet gjeld for både barnehagane, Flåm skule og ABU tilsaman. Framskrivingar syner reduksjon i elevtal frå 2017 med verknad på kr 200 000,- årleg.

Kommunale barnehagar

På grunn av endra barnehagestruktur er ramma redusert med 800.000 kroner frå 2015, og ei opptrapping til 1,3 mill. kroner frå 2018.

Flåm skule

Det er lagt inn ein reduksjon på 0,6 årsverk, med halv verknad frå 2015.

Helse og førebyggjande

Utgifter på 1,7 millionar til Sogn LMS er lagt inn i ramma. 400.000 kroner er tilført i budsjettregulering i 2014. Det er avsett 800.000 kroner i 2015 og 1.5 mill i 2016 og 2017. dette skal gå til rehabilitering, og ein eventuell styrking av legetenesta og helsestasjon. Auken er redusert til 1 mill. kroner frå 2018. Det er lagt inn forventningar om reduserte utgifter til legetenesta frå 2018 som følgje av interkommunalt samarbeid. Det er lagt inn 150.000 til friklivsaktivitetar frå 2016. Det er lagt inn ein reduksjon i administrasjon ved helse og førebygging frå 2016.

NAV Aurland og Barnevern

Drifta er vidareført. Ramma til barnevern er redusert frå 2016 som følgje av at særskilt tiltak blir avslutta.

Pleie og omsorg

Det er lagt inn 200.000 kroner frå 2015 for å styrke dagtilbod for heimebuande demente. Det er lagt inn midlar til ressursssjukepleie/fagutviklingsstilling frå 2017. Det er lagt inn ein forventna reduksjon av utgifter til drift av Aurland helsetun på 1 mill. kroner frå 2016. Det er lagt inn 50.000 kroner til gjennomføring av brukarundersøking i 2015 og 2017. Ramma er redusert med 2,4 mill. kroner som følgje av at regjeringa fjernar kommunal medfinansiering i spesialisthelsetenesta. Det er lagt inn 150.000 kroner til tilrettelegging for telemedisin ved Aurland hesletun og Aurland legekantor i 2015. Kjøp av tenester frå andre er redusert med 1,5 mill. kroner frå 2015 og 2,5 mill. frå 2017.

Kommunal driftseining

Ramma er redusert med 300.000 knytt til redusert drift av symjehall. Som følgje av endra struktur innan brann og redning, er ramma redusert med 150.000 frå 2016. Det er lagt inn forventna reduksjon i ramma på 330.000 som følgje av enøk tiltak. Det er avsett 2,7 mill på fond til vedlikehald.

4.1 Framlegg oversikt investeringar 2015 - 2018

ÅR	Sum	2015	2016	2017	2018
Tiltak	2015 - 2018				
Helse og omsorg					
Opparbeiding Furuly, Lunde	12 200		200	12 000	
Oppgradering 5 rom Aurland Helsetun	5 200		200	2 500	2 500
Investering aktivitetshus avlastning/personal	7 000	3 000	4 000		
Oppvekst					
Barnehage	12 800			800	12 000
Oppgradering leikeanlegg	250	250			
Branntiltak Flåm Barnehage	400	400			
Vatn og avløp					
Høgdebasseng Nedre Fretheim	1 950		1 950		
Høgdebasseng Utbygdi	2 700	700		2 000	
Desifiseringsplan for Gudvangen	1 100			550	550
Høgdebasseng og borebrønn Gudvangen	700				700
Natur og idrett					
Symjehall	31 000	1 000	14 000	16 000	
Vegutviding Onstad Bru (svingen på Onstadsida)	500	500			
Turveg Heggviki - Bøen	8 400	400	4 000	4 000	
Lys stadion	1 000	1 000	-		
Byggeprosjekt					
Heradshuset	2 500	2 500			
Ventilasjon heradshuset og rådhuset	500	500			
Tilrettelegging og prosjektering bustadfelt Fretheimshaugane	5 600	300	300	2 500	2 500
Rassikring Nedre Brekke Flåm	4 500	4 500			
Skredsikring Åtnes	1 600	1 600			
Skredsikring Smiebakken	500	500			
Skred- og flaumsonekartlegging Underdal	300	300			
Areal Ty	6 300	300	3 000	3 000	
Overtaking Ytstebøen bustadfelt	4 850	500	850	1 750	1 750
Anna					
Flåm kyrkje	8 000	4 000	-	4 000	
Utskifting gatelys	1 800	600	600	600	
Oppgradering veg Ryum	2 700	2 700			
Garderobeanlegg rutebilstasjon	800		800		
Hjullaster	1 500	1 500			
Skifte av køyretøy/maskiner	900	300	300	300	
Tilrettelegging næringsareal	500	500			
Breiband Undredal	2 800	2 800			
IKT - investeringar	3 200	800	800	800	800
Eigenkapitalinnskott KLP	1 400	350	350	350	350
Sum tiltak:	135 450	31 800	31 350	51 150	21 150

FINANSIERING:

ÅR	Sum	2 015	2016	2017	2018
Tiltak	tiltak 2014-2017				
Mva refusjon	-23 870	-5 870	-5 040	-9 050	-3 910
Sal av tomter	-10 000			-8 000	-2 000
Sal av bygg	-15 000	-5 000	-1 000	-9 000	
Tilskot rom Husbanken	-1 500			0	-1 500
Refusjon investering aktivitet/avlastning/personal	-1 500				-1 500
Lån	-12 360	-6 650	-1 910	-2 550	-1 250
Refusjon Hamnevesenet Nedre Fretheim	-1 950		-1 950		
Tilskot ENØK - tiltak heradshuset	-500	-500			
Tilskot spelemidler symjehall	-7 500		-3 500	-4 000	
Tilskot banebelysning	-300		-300		
Refusjonar skredovervåking	-900	-900			
Tilskot Flåm kyrkje	-200		-200		
Tilbakebetaling lån Fylket (finansiering bjørgavegen)	-6 000	-3 000	-3 000		
Trafikktryggleiksmidler	-500		-500		
Konsesjonsavgiftsfondet	-28 140	-5 890	-8 250	-7 000	-7 000
Tilskot breiband Underdal	-2 340	-2 340			
Bruk av lån (rentekomp frå 2017)	-6 000			-6 000	
Overført frå drift	-16 890	-1 650	-5 700	-5 550	-3 990
Sum finansiering	-135 450	-31 800	-31 350	-51 150	-21 150

Opparbeiding Furuly, Lunde

Prosjektet er ei oppfølging av reguleringsplanarbeidet som pågår. Ein ser føre seg bygging av inntil seks bustadeiningar, der ein av dei er tilrettelagd for medlevertturnus. Einingane skal nyttast som gjennomgangsbustadar for nyetablerarar og for brukarar innan pleie og omsorg/helse og førebygging. Prosjektet er i samsvar med kommunedelplan for helse og omsorg. Det ligg inn kr 200 000,- til prosjektering i 2016 og 12 mill til utbygging i 2017.

Eigenandel for kommunen vil vera om lag tre mill, knytt til bustadeining tilrettelagd for medlevertturnus. Resten av prosjektet skal vera sjølvkost.

Oppgradering 5 rom Aurland Helsetun

Oppgraderinga omfattar rehabilitering av fem rom, slik at desse får eige bad. Prosjektet er i samsvar med kommunedelplan for helse og omsorg. Det er sett av kr 200 000,- i 2016 og fem mill i 2016 og 2017. Tiltaket må sjåast i samanheng med oppgradering av tre rom Aurland Helsetun hausten 2014.

Investering aktivitets hus - avlastning/personal

Tiltaket er ei oppfølging av reguleringsendring for Helgheim som er under arbeid, samt kommunedelplan for helse og omsorg. Tiltaket er ei investering for å kunne frigje husvære i Vårdraum og Vetleli. Tiltaket vil gje ei innsparing i drifta knytt til Vårdraum og Vetleli.

Høgdebasseng Nedre Fretheim

Tiltaket omfattar nytt høgdebasseng som skal erstatte eksisterande basseng. Tiltaket vil sikre brannreservar og levering av vatn til cruiseskip. Høgdebassenget vil avlaste eksisterande høgdebasseng på øvre Fretheim og som då kan forsyne utvida bustadfelt på Fretheimshaugane.

Høgdebasseng Utbygdi

Tiltaket omfattar nytt høgdebasseng med tilhøyrande framføringsleidningar som gjer det mogleg å utvide bustadfelt på Ty, samt seinare utbygging av Smiebakken bustadfelt. Det er sett av kr 700 000 i 2015 og to mill i 2017.

Desinfiseringsplan for Gudvangen - UV - anlegg Gudvangen vassverk

Etablera hygienisk barriere for å sikre tilfredstillande vasskvalitet. Tiltaka ligg inn med kr 1,1 mill i 2017 og 2018.

Høgdebasseng og borebrønn i Gudvangen

Auke forsyningstryggleik og kapasitet til Gudvangen vassverk. Tiltaka ligg inne med kr 700 000,- i 2018.

Heradshuset

Det skal prosjekterast og installerast nytt ventilasjonsanlegg i Heradshuset, for å sikre tilfredstillande arbeidsmiljø i bygget. Samstundes so vert det utført vurderingar i høve tiltak mot radon og tiltak på øvrige tekniske anlegg der levetida er ute. Det er sett av 2,5 mill i 2015.

Ventilasjonsstyring rådhuset

Tiltaket omfattar utskifting av styringsanlegg for ventilasjon for å sikre optimal drift og kjøling i sommarhalvåret. I tillegg vert det lagt opp til felles styring av ventilasjon i Heradshuset.

Overtaking Ytstebøen bustadfelt

Aurland kommune har overteke privat bustadfelt på Ytstebøen. Tilstandsrapportar syner at det er større tiltak som må utførast før feltet er ferdigstilt. Det er naudsynt med strakstiltak for oppgradering og sikring av teknisk infrastruktur, murar og gatelys. Det er sett av kr 500 000,- i 2015 til strakstiltak på veg. I perioden 2016 - 2018 vert det tilrådd tiltak med oppgradering av vatn og avlaup, samt sikringsarbeid til kr 4,350 mill. Det må reknast med ytterlegare løyvingar i neste planperiode til slutføring av desse arbeida.

Flåm kyrkje - sikring av fundament

Tilstandsrapport frå Akasia syner at det er behov for omfattande sikringsarbeid av fundament til kyrkja. Førebels konklusjon syner at kyrkjebygget må løftast. Det er iverksett måling av bevegelser for å kartleggje omfang. Det er sett av fire mill i 2017. Kostnadsoverslaget er usikkert.

Utskifting av gatelys

Dagens gatelys(lyspærer) går ut av produksjon innan to år. Desse gatelysa er energikrevjande og det er stort etterslep på utskifting av defekte gatelys. Det er planar om å skifte ut eksisterande pærer med LED - belysning. Dette vil gje betydelege innsparingar på straumforbruk. Samla kostnad med utskifting er vurdert til 1,8 mill, fordelt over perioden 2015 - 2017.

Oppgradering veg Ryum

Vegstrekinga har store skadar som følgje av bevegelser i grunnen. Det vert sett av midlar til oppgradering av vegstrekinga. Oppgraderinga omfattar nye murar og nytt berelag og asfaltering. Det er sett av kr 2,7 mill i 2015.

Garderobeanlegg rutebilstasjon

Kommunal driftseining har fått pålegg får Arbeidstilsynet om å utbetre garderobeanlegga på rutebilstasjonen. Tiltaka omfattar ombygging av dagens garderobe med rein/urein sone. Det vert prioritert å utføre dette i 2015 med kr 800 000,-. Manglande gjennomføring kan medføre dagbøter. Ein ser det som urealistisk å få til ein ny driftssentral for kommunal driftseining i planperioden.

Utskifting hjullastar

Eksisterande hjullastar er frå 1998 og det er store kostnadar knytt til vedlikehald/reperasjonar. Hjullastaren vert i dag nytta på miljøstasjon, til drift av kommunale vegar og beredskapsfunksjon. All røynsle syner at det er særskild viktig å ha tilgang til eigen kommunal hjullastar i samband med skred/flaum situasjonar og andre hendingar. Det er sett av kr 1,5 mill til kjøp av ny hjullastar.

Skifte av køyretøy

Investeringa skal nyttast til utskifting av køyretøy i dei ulike tenesteeiningane. Fleire køyretøy er av eldre dato og bør skiftast ut både av omsyn til trafikktryggleik og nye miljøkrav. Både innan heimesjukepleie og kommunal driftseining kan det vere aktuelt å nytte el/hybridløysingar, jf klimaplan for Aurland kommune. Pleie og omsorg har fått på plass ein el-bil i 2014. Totalt har kommunen om lag 25 køyretøy.

IKT - investeringar

IKT investeringar vert vidareført med same årlege sum på kr 800 000,-. Tiltaka omfattar mellom anna nytt telefonisystem, oppgradering av e-post system, utskifting av arbeidsstasjonar, skrivarar og nettverkssystem, samanslåing av basar på barnevern, samt modular i Visma. Desse prosjekta vil binde opp dei 800 000,- for 2015, slik at det er lite rom for andre naudsynte tiltak som eventuelt dukkar opp

4.2 Plan og prosessarbeid i Aurland kommune i perioden 2015 – 2018

Kommentar til dei ulike planane og prosessane ligg under i handlingsdelen

Plan og prosessarbeid i Aurland kommune 2015 - 2018				
	2015	2016	2017	2018
Reguleringsplan for Ty - del 2	x			
Kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse	x			
Reguleringsplan for Furuly	x			
Reguleringsplan for turveg Heggvikji - Bøen	x			
Reguleringsendring for Helgheim	x			
Kjerneområde landbruk og kulturlandskap (temaplan)		x	x	
Forvaltningsplan for hjortevilt (temaplan)	x	x		
Reguleringsplan for Undredal sentrum (områderegulering)	x			
Kommunedelplan for klima og energi		x	x	
Kommuneplan for Aurland - samfunnsdel		x	x	
Kommuneplan for Aurland - arealdel			x	x
Områderegulering Flåm sentrum	x	x		
Kommunal planstrategi 2015 - 2018	x	x		x
Reguleringsendring for gang- og sykkelveg Ty - Høydalen			x	x
Reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje	x			
Reguleringsplan for Fretheimshaugane bustadfelt - øvre del	x	x		
Reguleringsplan for ny barnehage		x	x	
Kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan	x	x	x	x
Budsjettarbeid	x	x	x	x
Kommunal beredskapsplan	x			
Kommunereforma	x	x	x	
System for styrka læring	x	x	x	x
Evaluering politisk organisering	x			x
Antikorrupsjonsprogam	x			x
Gjennomgang delegasjonsreglement		x		
*Lista er ikkje uttømmende.				

5.1 Kommuneplanen sin handlingsdel

Visjon:

Aurland – det naturlege val!

Kommunen sine verdiar: *Menneske i sentrum, tradisjon og kulturhistorie, langsiktige berekraftig utvikling, samt lokal ressursutnytting og foredling*

5.2 Næringsutvikling

Kap: 4.1 i samfunnsdelen av kommuneplan.

Hovudmål og strategiar

Aurland kommune skal ha heilårsarbeidsplassar innanfor eit mangfaldig næringsliv til alle som ynskjer å arbeide i kommunen.

Delmål

- Reiseliv og landbruk er og skal vere viktige næringar for kommunen.
- Aurland kommune ynskjer å sikre eksisterande næringsliv og legge til rette for nye verksemdar bl.a. ved å tilby konkurransedyktige rammevilkår og lokaliseringføremonar som rimeleg kraft.
- Lønsemda for næringslivet i kommunen må aukast.
- Betre samarbeid mellom kommunen og næringslivet, mellom næringsdrivande og mellom kommunen og omkringliggjande kommunar.
- Aurland kommune har gått inn med mykje kapital i selskapet Aurland Ressursutvikling AS og har via dette selskapet store eigarinteresser i to reiselivsbedrifter i Flåm. Kommunen vil framleis vere inne på eigarsida så lenge dette er føremålstenleg. Eigarinteressene til kommunen skal vurderast med jamne mellomrom av kommunestyret.
- Aurland kommune har mesteparten av aksjane i Aurland Energiverk AS. Kommunen vil fortsetje med å vere eigar for å sikra innbyggjarane ein sikker tilgang på rimeleg straum.

Tiltak

- Utvikle det etablerte næringslivet og ha eit godt tiltaksapparat for nyetablerarar (støttespelar, møte alle positivt, vere god rådgjevar, rask sakshandsaming)
- Sikre stabile og gunstige rammevilkår (kraft, kommunale avgifter, gode kommunale tenester (barnehage, skule, bustad), tilgjengeleg næringslokale og næringsareal, gunstige låne- og tilskotsordningar, mogelegheiter for kompetanseheving)
- Heilskapleg marknadsføring av Aurland – med føremonar for busetnad og etablering av næringsverksemd.
- Aurland kommune vil gjennom skulen arbeide for å gje barn og unge kunnskap og kompetanse. Entreprenørskap, lokalt næringsliv, lokalsamfunnet og lokal kultur og historie skal vere ein del av opplæringa.
- Etablere ein møtestad for ungdom frå Aurland for å oppretthalde kontakt med ungdom som flyttar ut for å ta utdanning – ein møteplass for næringslivet i kommunen og ungdommane.
- Endringar i arealbruk med omsyn til etablering av nye utbyggingsområde for eksempel hyttefelt, næringsområde og bustadfelt vert trekt inn i vurderingane ved utarbeiding av arealdelen til kommuneplanen.

- KS-115/12 - nytt delmål: Aurland kommune vil fortsetja som eineiegar i Aurland Energiverk AS, og bruka konsesjonskrafta på ein slik måte at den sikrar næringslivet og innbyggjarane ein sikker tilgang på rimeleg straum.

Styringsdokument og planar

Kommuneplan for Aurland

Vart vedteken 18.06.2009. Det vart her sett av område for næring(merka E1 – E11), i område i Dalen, Kvam, ved båt hamna til E-co, Fretheim, Botn Undredal og Nærøydalen. I tillegg kjem næringsareal i område der reguleringsplan er gjeldande eller det er sett krav om utarbeiding av reguleringsplan: Kvammadal, Gudvangen, Bakka/Tufto og Dyrdal.

Kommunedelplan for næring

Vart vedteken 19.06.2014.

I kommunedelplan for næring vart det fastsett delmål:

Delmål - Verksemd	Delmål - Besøk	Delmål - Bu
Aurland skal vera ein framtidsretta nærings- og landbrukskommune som jobbar for nyetablering, vidareutvikling og styrking av eksisterande næringsliv.	Aurland skal vera ein reiselivskommune med fokus på berekraft, samarbeid og opplevingar basert på verdsarvverdiane, kultur og tradisjon.	Aurland skal vera ein trygg og god kommune å bu i, kjenneteikna med lokal identitet, gjestfridom, toleranse, samarbeid og kultur for utvikling.

Dei tre utviklingsprogramma med tilhøyrande strategiar som kommunen vil fokusere på lang sikt er følgjande:

Verksemd	Besøke	Bu
Vekstnæring og knoppskyting - kompetansearbeidsplassar	Nærøyfjorden verdsarvpark som verktøy	Bergteken - bulystprosjekt
Halde på og etablere offentlege arbeidsplassar i stat og fylkeskommune	Heilårsverksemd i reiselivet	<<Kom til Aurland - det naturlege valet>>
Framtidsretta omstilling i landbruket	Berekraftig og bruksretta besøksforvaltning	Samarbeid og samhandling
Eigarskapsstrategi og virkemiddelorganisering	Visit Sognefjord som verktøy	Tettstadutvikling

I arbeidet med næringsutvikling er den viktigaste rolla til Aurland kommune å vere tilretteleggjar for samhandling.

- Gjennomføre bulystprosjektet - Bergteken.
- Utvikle Herdadshuset som kultur og næringsretta verksemd ved å flytte landbrukskontor, førstelinjeteneste næring, verdsarvpark og kulturadministrasjon til Heradshuset.
- Meir målretta bruk av konsesjonsavgiftsfondet.
- Støtte til Visit Sognefjord
- Tilrettelegging av næringsareal og kontor
- Utarbeide frivilligheitsmelding
- Vidareføre ungt entreprenørskap
- Etablere førstelinjeteneste innanfor næringsutviklingsarbeidet saman med Lærdal kommune.
- Etablering av næringsforum eller liknande som arena for samhandling
- Etablere infrastruktur som er med å styrke lokalt næringsliv og utvikling av nye næringsverksemder.
- Legge til rette for god integrering og norsk opplæring av framandspråklege
- Kommunane i Sogn regionråd går saman om ei skogsatsing og interkommunalt samarbeid om skogbrukskompetanse. Ressursar til ei fagleg god forvaltning vert koplå med ressursar til nærings- og utviklingsarbeid innan skogbruket.

Eigarskapsstrategi og organisering av næringsretta virkemiddel

Ein av strategiane i kommunedelplan for næring var eigarskapsstrategi og organisering av næringsretta virkemiddel. Dette arbeidet vart sett i gang og Menon Business Economics har evaluert fondet sin verknad sidan 2004. Tilrådinga er at det vert utarbeidd nye vedtekter til fondet. Dette skal skje første halvår 2015.

Oppfølging av analysen:

- Utarbeide nye vedtekter for bruk av konsesjonsavgiftsfondet første halvår 2015
- Organisering av næringsutviklingsarbeidet
 - Etablering av førstelinjeteneste i samarbeid med Lærdal kommune i løpet av hausten 2014.
 - Vurdere medeigarskap i Lærdal Næringsutvikling i løpet av våren 2015
- Eigarskapsstrategi for selskap og føretak der kommunen er medeigar. Oppstart 2015.
- Utarbeide årlege budsjett for bruk av konsesjonsavgiftsfondet.
- Utarbeide retningslinjer for utleige av kommunale bygg, areal og eigedom til næringsformål haust 2014
- Utarbeide ein salsprosess av næringsbygget i Vassbygda. Ei tilråding om salsprosess skal utarbeidast haust 2014, og eit sal kan evnt gjennomførast våren 2015.

Vedtektne planar som omhandlar næring:

- Kommunal planstrategi 2012 - 2015
- Reguleringsplan for Bakka og Tufto
- Reguleringsendring for del av Aurlandsvangen.
- Reguleringsplan for Ryggjatun(privat)
- Reguleringsendring for Dyrdal(privat)
- Reguleringsplan for Gudvangen sentrum
- Reguleringsendring for Viki(privat)

Næringsfond Aurland, Vik, Voss

Menon har evaluert regionalt næringsfond og konkluderar som følgjer:

“I hovedsak blir midlene i fondet benyttet etter hensikten. Alle tiltak har som mål å bidra til å utløse verdiskapingspotensial i regionen. Fondet har blitt brukt til å legge til rette for og gi støtte til næringsutvikling og nyetablering. Det har vært en sterk satsing på reiseliv, profilering av regionen og lokal stedsutvikling. Fondet har også støttet næringsrettet kompetanseheving og kultursamarbeid.”

I planperioden er fondet noko redusert på grunn av reduserte tilskot frå fylkeskommunen.

Bulystprosjektet Bergteken

Prosjektet hadde oppstart med prosjektleiar tilsett i 50% stilling frå januar 2014. Målet er å bidra til auke i folketalet i kommunen gjennom større tilflytting og minska fråflytting. Fokus i prosjektet er kartlegging av bustadar utan fast busetnad, skape møteplassar og fokus på vertskapsrolla. i kommunen. Gjennom prosjektet har det kome fram at det er om lag 150 hus er utan fast busetnad. Det er sendt ut brev til alle eigarane av desse husa om lag 270 personar. Målet er at prosjektet skal gje grunnlag for busetnad i fem hus i prosjektperioden som varar fram til 30. juni 2015. Erfaringa så langt er at ein prosjektperiode på eit og eit halvt år er kort tid for denne typen prosjekt.

Integrering/norskopplæring

Aurland kommune vil legge til rette for god integrering av framandspråklege, bl.a ved å gjennomføre norsk opplæring. Kommunen kan organisere dette i samarbeid med Lærdal kommune og/eller i samspel med næringslivet. Kommunen vil vurdere å bruke midlar frå konsesjonsavgiftsfondet for å gjennomført dette i 2015.

Skulebåt for elevar til vidaregåande opplæring i Sogndal

Skulebåt vert ikkje vidareført frå hausten 2015. Kommunen skal arbeide for at skuleelevar får eit best mogleg alternativ med buss. Aurland kommune har brukt om lag 12 mill kr til dette føremålet. Midlane er finansiert ved bruk av konsesjonsavgiftsfondet. Behaldninga i konsesjonsavgiftsfondet er svært lågt, og kommunen har uttrykt ei målesetting om å bygge opp fondet med ein basis på 25 mill. kroner. Ved å ikkje forlenga opsjonen i kjøpsavtalen om drift av båtruta, frigjer kommunen midlar i konsesjonsavgiftsfondet som kan realisera fleire av prosjekta og strategiane i kommunedeleplan for næring.

Statistikk reisande med skulebåten Aurland - Sogndal 2011 - 2014

År	Tal reisande totalt	Elevar vgs som pendlar dagleg	Ungdomskort	Studentar hisf	Månadskort	Merknad
2011-2012	37	24		13 ***		*** delar av året
2012-2013	36	27		6	3	
2013-2014	27	19		6**	2	** ein slutta
2014-2015	26 *	16	7	1	2	* tal pr 17.10.14

Investeringsprosjekt og planarbeid

Kommunal planstrategi 2015 - 2018

I løpet av eit år etter konstituering av nytt kommunestyre skal kommunen ha vedteke kommunal planstrategi.

Kommunal planstrategi er eit relativt nytt vertløy i plan- og bygningslova. Føremålet er å klargjera kva planoppgåver kommunen bør starte opp eller vidareføre for å leggja til rette for ein ønskt utvikling i kommunen. Planstrategi erstattar det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplan som låg i tidlegare plan- og bygningslov. Planstrategien set sterkt fokus på at planlegginga skal vera behovsstyr og ikkje gjerast meir omfattande enn naudsynt.

Gjennom vedtak av kommunal planstrategi skal det nye kommunestyret ta stilling til om kommuneplanen heilt eller delvis skal rullerast. Planstrategien er også eit eigna verktøy for å vurdere kommunen sitt plansystem, planressursar og samla planbehov for kommunestyreperioden knytt til kommunedeleplanar, tema- og sektorplanar.

Planstrategien er retningsgjevande for kommunen sin planlegging.

- *Realismen = Høg*
- *Samfunnsnyttan = Høg.*
- *Kostnaden = Middels*

Planarbeidet vert sett i gang hausten 2015 og må vera vedteken innan eit år etter konstituering av nytt kommunestyre.

Områderegulering for Flåm sentrum

Planarbeidet er i tråd med tidlegare vedteken plan. Planarbeidet skal starta opp i 2015. Det er behov for å sjå på trafikkavvikling, teknisk infrastruktur, bruk og vern av areala, samt oppdatere planane i høve dagens situasjon i Flåm.

- *Realismen = Middels*
- *Samfunnsnyttan = Høg.*
- *Kostnaden = Høg*

Det må settast av midlar til bruk av ekstern ressurs til reguleringsplanarbeid med KU og stadanalyse. Det er viktig at det vert sett i gang ein prosess for dialog i Flåm før planarbeidet vert sett i gang.

Kommuneplan for Aurland – rullering av samfunnsdel

Gjeldande samfunnsdel er frå 2007. Den har ei brei tilnærming til ynskjer kommunen har i høve til utviklinga av Aurland.

Ny rullering av kommuneplanen sin samfunnsdel inneber brei medverknad om strategiske val og politiske prioriteringar for utviklinga av Aurland kommune. Pågåande arbeid med kommunedelplan for næring, inneheld eit godt rammeverk for rulleringa, men i tillegg ynskjer ein å ta omsyn til utviklinga som har vore sidan 2007, samt den ein ynskjer å planlegge for framtida.

Nye lover og nasjonal politikk påverkar kommunen si verksemd og planbehov. Nokon tema er so sektorovergripande og operasjonelle at dei kan best bli ivareteke i kommuneplanen sin samfunnsdel, og ikkje som sjølvstendige planar. Følgjande tema må ein vera oppmerksam på i planarbeidet:

- Folkehelsearbeid, jf ny folkehelselov med verknad frå 01.01.2012.
 - Universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelegheitslova.
 - Naturen sitt mangfald, jf naturmangfaldlova(NML).
 - Kulturpolitikk
 - Arealpolitikk
-
- *Realismen = høg*
 - *Samfunnsnyttan = høg*
 - *Kostnaden = Låg.*

Arbeidet med rullering av samfunnsdel skal starte opp i 2016.

Kommuneplan for Aurland – rullering av arealdel

Behovet for rullering av arealdelen vart utgreidd i <<analyse- og utfordringsdokumentet>> til den kommunale planstrategien og har vore diskutert i planverkstadar. Gjennom planstrategien vart det gjeve uttrykk for at gjeldande arealdel frå 2009 ikkje lenger er noko effektivt styringsverktøy.

Følgjande nye lovverk og endra føringar er skrive meir om i analyse- og utfordringsdokumentet og som stettar opp under kvifor arealdelen må rullerast:

- Ny Plan- og bygningslov: nye krav til risiko- og sårbarheitsanalysar og KU, klar samanheng mellom samfunns- og arealdelen, innføring av handlingsdel i Pbl og koplinga av denne mot økonomiplan, nye arealbrukskategoriar, omsynssoner, fokus på samfunnstryggleik, helse, klima og miljø, skjerpa heimel til å gje dispensasjon, innskjerping av reguleringsplikt for større bygg- og anleggstiltak.
 - Auka vektlegging på overordna planlegging.
 - Ny statleg planretningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunane.
 - Ny statleg planretningslinje for differensiert forvaltning av strandsona.
 - Naturmangfaldlova
 - Vassregion for Sogn og Fjordane – vassdirektivet.
 - Folkehelselova.
 - Nye gjennomførte kartleggingar som kommunen har fått utført i høve skredfare.
- *Realismen = høg*
 - *Samfunnsnyttan = høg*
 - *Kostnaden = Låg*

Arbeidet med rullering av arealdel skal starte opp i 2017.

Kjerneområde landbruk og kulturlandskap

I gjeldande kommuneplan for Aurland er store område sett av som LNF-føremål utan å ha teke stilling til spreidd utbygging av bustad, fritidsbustad eller erverv, samt kjerneområde landbruk. Kjerneområde landbruk og kulturlandskap er ein plan som er viktig å sjå i samanheng med arealdelen til kommuneplan. Utbygging og jordvern er to sider av same sak og "plan for kjerneområde landbruk og kulturlandskap" bør vere utarbeidd før arbeidet med arealdelen vert starta opp. Framtidsretta omstilling i landbruket er ein viktig strategi i kommunedelplan for næring og denne planen vert eit viktig grunnlagsdokument innan næringsarbeidet.

Forvaltningsplan for hjortevilt

Forvaltningsplan for hjortevilt for Aurland, Lærdal og Årdal vart vedteken i 2011. Planen skal rullerast seinast 2015. Framtidsretta omstilling i landbruket er ein viktig strategi i kommunedelplan for næring og plan for hjortevilt må sjåast i samanheng med denne.

Stifting Otternes Bygdetun

Eigarskap til Otternes Bygdetun er organisert som ei stifting. Stiftinga har overteke avtala som kommunen tidlegare har hatt med private om dagleg drift av bygdetunet. Dette inneber at stiftinga må søkje om tilskot til prosjekt frå fleire aktørar.

Stiftinga Nærøyfjorden Verdsarvpark

Aurland kommune har i lag med kommunane Lærdal, Vik og Voss og Sogn og Fjordane fylkeskommune, skipa stiftinga Nærøyfjorden Verdsarvpark. Stiftinga vart etablert med føremål å koordinera og samordne den samla innsatsen for verdsarvstatusen for Nærøyfjordområdet. Til no har 47 samarbeidspartar slutta seg til Verdsarvparken gjennom ein forpliktande partnerskapsavtale, og interessa er aukande.

Samfunnsoppdraget:

- Å vera ein pådrivar for ei natur- og kulturbasert samfunnsutvikling med forankring i verdsarvstatusen til Nærøyfjordområdet.
- Å ivareta og verne om verdsarvverdiane gjennom utvikling og bruk.
- Utifrå felles mål å koordinere og samordne den samla innsatsen kring Nærøyfjordområdet – på tvers av men gjerne i samarbeid og fellesskap med ulike sektorar, ansvar og mynde.
- Å skape møteplassar og utvikle partnarsskap/fellesskap mellom eit vekslande mangfald av aktørar og initiativ som fremjar parken sitt føremål.
- Å arbeide for utvikling av vertskapsrolla slik at ein fremjar ein verdiskapande kommunikasjon mellom lokalsamfunnet og omverda.

Parkplan er vedteken og peikar på desse overordna tiltaka

- Styrking av primærnæringane
- Satsing på natur- og kulturbasert næringsutvikling.
- Satsing på stadformidling, vertskapsutvikling og læring.
- Satsing på skjøtsel og tilrettelegging.
- Styrking av felles identitet og merkevare.

Kommunestyret har slutta seg til parkplan med fylgjande tillegg:

Det er behov for vekst i alle deler av næringslivet for å sikre bruk av området, verdiskapning og auke i folketalet. Verdsarvparken må i si verksemd ha tydeleg fokus på vekst kombinert med forsvarleg bruk og berekraft.

Vekst i næringslivet må vera eit overordna mål i forhold til satsingar og tiltak.

Sett i høve til Parken sitt langsiktige oppdrag, er det no trong for at stiftarane i større grad aktivt medverkar til langsiktig grunnfinansiering. Aurland kommune bør og førebu seg på dette. Verdsarvparken er i kommunedelfplan for Næring peika på som kommunen sitt verktøy innan natur- og kulturbasert næring.

Nynorske litteraturdagar:

Sidan oppstarten i 2006 har festivalen Nynorske litteraturdagar utvikla seg til å bli eit viktig kulturbidrag både lokalt og regionalt.

Festivalen har hovudfokuset sitt på dialektar og nynorsk, men legg òg vekt på at arrangementet vert ispedd humoristiske innslag og dagsaktuelle problemstillingar. Frå 2014 vil arrangementet i tillegg orientere seg internasjonalt gjennom aktuelle forfattarar og kulturformidlarar.

Frå 2015 legg ein opp til at festivalen blir drifta av Stiftinga Nærøyfjorden Verdsarvpark, medan kommunen i hovudsak vil vera tilskotsytar. Ordninga vil bli formalisert gjennom ein avtale mellom Parken og kommunen.

Festivalen er forankra i Kommuneplan næring. Festivalen er med på å gje synergieffektar for næringslivet. Festivalen sin forankring i lokalsamfunnet er viktig, og den har potensiale til å auka trivsel og bulyst i kommunen.

Aurland kommune legg til rette for kr 400 000,- i årlege tilskot i planperioden.

Investeringsprosjekt

Breiband Undredal

Breiband utbygging i Undredal er prioritert i 2015. Det er gjennomført ein analyse og kommunen ynskjer å bidra saman med private og andre offentlege aktørar for å få til utbygging av breiband i heile kommunen. Område med vesentleg næringsverksemd bør prioriterast. Utbygging er planlagt sommaren 2015.

5.3 Tettstadutvikling

Kap.: 4.2 i samfunnsdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

Tettstadane i kommunen skal vere attraktive bustadområder og gode møteplassar for fastbuande og tilreisande. Tettstadutviklinga skal skje med grunnlag i arkitektonisk og kulturhistorisk medvit og vere funksjonelle for alle. Innfallsportane til kommunen frå sjø, veg og tog er prioriterte område som skal gje tilreisande eit godt førsteinntrykk.

Aurlandsvangen skal vere eit sterk kommunesenter med eit breitt tilbod til innbyggjarar og tilreisande.

Tiltak

- Utarbeide handlingsplanar for tettstadane i kommunen, eksisterande reguleringsplanar skal leggjast til grunn der slike finst. Det vert lagt vekt på lokal medverknad.
- Gjennomført estetisk profil i kvar tettstad (skilt, benkar, lysarmatur, beleggingstein mm.) Tilplanting er eit viktig verkemiddel.
- Betre kollektivtilbodet innan kommunen, for dei som arbeider i kommunesenteret og for dei som ikkje kan køyre sjølv.
- Legge til rette for busetnad og forretningsverksemd i kombinasjon gjennom fortetting og medverknad frå kommunen til å fylle tomme hus med aktivitet.
- Kommunen må gå føre som eit godt eksempel, med omsyn til stell av uteområde og vedlikehald av bygningar og anlegg.
- Fylgje opp trafikktryggingssplanen for etablering av prioriterte gang- og sykkelveggar.
- Parkeringsløyningar.

Nyleg vedtekne planar:

- Reguleringsendring for del av Aurlandsvangen
- Reguleringsplan for Ryggjatun
- Kommunedelplan for veg og trafikktrygging, av 07.03.2013, sak 015/13.
- Kommunal planstrategi.
- Reguleringsplan for gang- og sykkelveg Vangen - Heggvikji

Planar under arbeid:

- Områderegulering for Underdal sentrum
 - Planprogram er vedteke.
- Reguleringsplan for turveg Heggvikji – Bøen

Styringsdokument:

Kommunedelplan for veg og trafikktryggleik:

Visjon: 0 drepne og 0 hardt skadde i trafikken i Aurland kommune

Tryggleik på vegen

Hovudmål : Tryggleik - Trafikantane skal kunna ferdast trygt og sikkert på vegnettet innafor kommunen. Alle vegar må sjåast i samanheng, og vegnettet må utformast slik at risikoen for ulukker blir redusert. Svake trafikantgrupper og vegbrukarar skal kjenna seg trygge ved bruk av vegnettet og gaterommet

Andre krav til vegnettet

Hovudmål : Ulike trafikantgrupper skal ha tilgang til eit funksjonelt vegnett

Forvalting av verdier

Hovudmål : Ta vare på dei store verdiane som ligg i vegnettet – det kommunale vegnettet representerer store verdier som må takast vare på.

Økonomi og styring

Hovudmål : Økonomi og styring – kommunale midlar som blir brukte på veg og trafikktrygging, skal brukast på ein kostnadseffektiv måte.

Status tiltak i kommunedelplan for veg og trafikktrygging:

Overordna tilhøve:

Tiltak	Kommentar/grunngeving Tiltak nr - jfr vedlegg 1	Kommentar/status
Registrering av trafikk- ulukker på vegnettet i Aurland og på Rallarvegen	Sikker statistikk- betre grunnlag for å setja inn dei rette tiltaka	Eige prosjekt i samarbeid med kommunehelsetenesta
Regelmessig kontroll av alle kommunale bruer (er i gang – avtale oppretta)	Sikrar trafikktrygging og tilstanden på brua. Er fast rutine no	Utført 2014.

Drift/vedlikehald – spesielle punkt på vegnettet

Tiltak	Kommentar/grunngeving Tiltak nr - jfr vedlegg 1	Kommentar/status
Jamna ut gang/køyrebana på fortau ungdomshuset - Hopen	Fortauet er ujamnt med ein del hol og med djupe søkk der det er kumlok. <i>Aurlandsvangen 55 (jf. 6.5.4 om utviding)</i>	Ikkje utført. Bør utførast i 2015. Drift- og eigedomsutvalet tek stilling til prioritering.
Fjerna vegetasjon på oppsida av fortau ungdomshuset – Hopen	<i>Aurlandsvangen 56</i>	Utført 2014.

Strakstiltak

Tiltak	Kommentar/grunngeving Tiltak nr - jfr vedlegg 1	Kommentar/status
Skilting av fartsgrenser i samsvar med skiltplan, vedl.2	<i>NB – i tillegg kjem framlegg i denne planen</i>	Pågår
Fleire fartshumpar i 30-soner <i>Jf. vedlegg 1</i>	Sikre låg fart på vegar med fleire brukarar.	Pågår
Fysiske tiltak Borgariset – skulen i Bakka	<i>Gudvangen–Bakka 15: Manglande respekt for 30-grensa</i>	Blir utført november 2014 ---
Øvre Brekke bru – trongt for bussar – utbetring	Lettare framkomeleg <i>Flåm 3</i>	Ikkje utført. Må sjåast i samanheng med områderegulering for Flåm sentrum
Busstopp ved legesenteret	<i>Aurlandsvangen 29</i>	Er handtert i reguleringsplan for gang- og sykkelveg Vangen - Heggvikji. Utbygging og realisering av plan er tenkt gjennomført i 2019.
Utbetring gjerde mot elva	<i>Undredal nr.2</i>	Uavklart.
Redusera fartsgrensa Lunden – Flåm kyrkje frå 60 til 40 km/t	<i>Flåm nr. 18- manglar fortau, er smale parti og ungar i vegen</i>	Utført 2014.
Opplysingsskilt om skuleveg Lunden – Flåm kyrkje	<i>Flåm nr. 19</i>	Utført 2014
Vegen ned frå Li - etablera forkøyrskryss (kryss med kommunal veg)	<i>Aurlandsvangen 35</i> Dårleg sikt (problem for dei som kjem innafrå).	Ikkje utført
Tetta rekkverk på Ohnstadbrua	Unngå fare for at ungar dett gjennom, <i>Aurlandsvangen 41</i>	Utført 2014.
Regulera bussoppstillinga i Hopen ved å ta bort nokre personbil-parkeringsplassar	Bussane vil manøvrera lettare – redusert ulukkesfare ved av/på-stiging, <i>Aurlandsvangen 42</i>	Utført 2014

Ny veg frå parkeringsplass Hopen til opparbeidd parkering bak idrettshallen.	Vil letta presset på parkerings/-bussanlegg Hopen <i>Aurlandsvangen 58</i>	Ikkje utført.
Setja opp skilt som syner vegen til idrettshallen	<i>Aurlandsvangen 57</i>	Drøftingar med Statens Vegvesen pågåar.
Redusert fart heilt ned til samfunnshuset, Lunden, Flåm	Ynskjer 40, ev. 30 km/t <i>Flåm 26</i>	Er utført 2013. Fartsgrense 40.

Investeringstiltak

Tiltak	Kommentar/grunngeving Tiltak nr - jfr vedlegg 1	Kommentar/status
Gang- og sykkelveg Heggvikji (Åtnes) – Vangen (Fjordsenteret)	<i>Aurlandsvangen 3</i>	Planarbeid utført. Utbygging i 2019 jf hovudplan for vatn.
Gang- og sykkelveg langs kommunal veg Lunden – Flåm kyrkje	Vurdering/planarbeid i gang – tiltaket vert sett i samanheng med VA-tiltak, <i>Flåm 5</i>	Ikkje prioritert i planstrategi eller hovudplan for vatn.
Nedre Brekke bru – gangfelt på utsida – byggja tilknytt fortau	<i>Flåm 17</i>	Må handterast i områderegulering for Flåm sentrum.
Utvida fortau Ungdomshuset - Hopen	<i>Aurlandsvangen 55</i>	Ikkje utført. Krev reguleringsplan.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Reguleringsendring for gang- og sykkelveg Ty – Høydalen

Planarbeidet er ei vidareføring av reguleringsplan for gang- og sykkelveg Ytstebøen – Høydalen og reguleringsplan for Ty. Ei vidareføring av fortausløyising langs fylkesvegen krev ei reguleringsendring av reguleringsplan for Høydalen.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnyttan = God*
- *Kostnaden = Middels*

Planarbeidet vert starta opp i 2017. Administrasjonen vil utarbeide planen. Det vil vera aktuelt å nytte konsulent til å gjennomføre VIPS-prosjekt for fortausløyising.

Reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje.

I kommuneplan for Aurland av 18.06.2009, vart arealet sør for Flåm kyrkje sett av til parkering. Ein vurderer behovet for fleire parkeringsplassar ved Flåm kyrkje som stort. I dag er parkeringsplassen for liten, til tider er det også manglande snuplass for buss.

Frå arbeidsnemnda for nyreising av Sivlestova ligg det føre innspel om å få setta oppatt Sivlestova på dette arealet, i kombinasjon med parkeringsplass og servicebygg/toalett. Ved oppføring av eit offentleg toalett i området, vil det krevje store kostnader for tilrettelegging av vatn og avlaupsnett. Det bør gjennom reguleringsplanarbeidet sjåast på andre løysingar for VA, i staden for framføring av offentleg VA nett. Dersom området skal knytast til offentleg VA, må arbeidet sjåast i samanheng med hovudplan for VA, som er under utarbeiding.

Behovet for servicebygg/toalett er først og fremst eit resultat av god satsing på turistnæringa. Om det skal tilretteleggast for desse fasilitetane, bør kommunen gå i dialog med andre aktørar i næringslivet i Flåm, vedkomande utgiftene ved dette. Det bør også avklarast kven som skal stå for drift og vedlikehald.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnyttan = God*
- *Kostnaden = Høg*

Reguleringsplan for parkeringsplass ved Flåm kyrkje vert starta opp i 2015. Omfang av kva som skal vera i området, må vurderast meir.

Vegutviding Ohnstad bru

Oppfølging av delar av reguleringsplan for gang- og sykkelveg mellom Vangen og Heggvikji, avgrensa til sving inn på Onstad brua. Det ligg inne kr 500 000,- i 2015 til gjennomføring av tiltaket. Resten av prosjektet er utsett til 2019 og samordna med hovudplan for vatn, samt utbygging Smiebakken.

Turveg mellom Heggvikji og Bøen

Tiltaket er ei oppfølging av reguleringsplanarbeidet som no pågår, samt kommunedelplan for veg og trafikktrygging. Det er sett av kr 400 til planlegging/detaljprosjektering i 2015 og kr 8 mill til gjennomføring i 2016 og 2017

Kommuneplan for Aurland – rullering av samfunnsdel

- Sjå under *næringsutvikling*

Kommuneplan for Aurland – rullering av arealdel

- Sjå under *næringsutvikling*

5.4 Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling

Kap: 4.3 i samfunnsdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

4.3. Lokal agenda 21 og berekraftig samfunnsutvikling

Aurland kommune vil trekke innbyggjarane inn i planlegging og samfunnsutforming i tråd med LA 21. Aurland kommune skal arbeide for å vere eit berekraftig samfunn med omsyn til biologisk, økonomisk, sosial og kulturell berekraft.

Delmål

- I tillegg til lokal berekraft vil kommunen sette fokus på global berekraft.
- Oppretthalde og auke talet på økologisk drivne gardsbruk.
- Hjelpe fleire bedrifter i kommunen til å verte miljøsertifiserte.

Tiltak

- Aurland kommune vil i vedtaksform slutte seg til Fredrikstaderklæringa.
- Utvikle eit sett med berekraftindikatorar som er tilpassa Aurland kommune.
- Berekraft perspektiv skal inn i all planlegging (sette miljøkrav, fokusere på biologisk mangfald).
- Legge til rette for brei medverknad frå innbyggjarar i planprosessar i kommunen.
- Legge til rette for at den einskilde kan leve meir berekraftig gjennom auke i kunnskap om berekraft og bevisstgjerings for at barn og vaksne skal å ta vare på miljøet.
- Utrede bruk av alternative energikjelder.

Styringsdokument og planar

Planar ferdig utarbeidd:

- Kommunedelplan for næring.
- Kommunedelplan for helse og omsorg.

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Kommunedelplan for klima og energi

Kommunedelplanen må rullerast kvart 4 år. Fleire av tiltaka er gjennomført.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnyttan = God*
- *Kostnaden = Låg.*

Planarbeidet vert sett i gang i 2016. Det kan vera aktuelt å nytte ekstern kompetanse til arbeidet.

Forskrift om rammer for vassforvaltninga (vassforskrifta)

Forskrifta trådde i kraft 1. januar 2007 og innførte EUs vassrammedirektiv i norsk forvaltning.

Vassforskrifta stiller nye og tydelege krav til vassforvaltning:

- all vassforvaltning skal samordnast på tvers av alle sektorar som forvaltar vatn (økosystemtankegang).
- alt vatn skal forvaltast innan sitt nedslagsfelt.
- alt vatn skal minst ha god økologisk tilstand.
- alt vatn skal minst ha god kjemisk tilstand.
- samfunnsnytte skal vurderast kontinuerleg.

Det skal etter plan- og bygningslova utarbeidast regionale planar for forvaltning av vatn kvart 6. år (forvaltningsplan). Føremålet med ein regional vassforvaltningsplan er å gje ei enkel og oversiktleg omtale av korleis Aurland kommune ønskjer å forvalte vassmiljøet og vassressursane i vassregionen på lang sikt, og i alle sektorar, slik at kommunen når målet med vassforskrifta. Alle forvaltningsnivå og sektorar med mynde er forplikta til å følgje opp forskrifta ved å leggje planen til grunn for si planlegging og verksemd. Det betyr at Aurland kommune skal følgje opp tiltak innafor sine heimla område som til dømes forureiningslova, vassressurslov mm

Miljøsertifisering av verksemdar

Aurland kommune har samarbeid med Voss kommune om miljøsertifisering av verksemdar

5.5 Bustadpolitikk

Kap: 4.4 i samfunnsdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiområde

Hovudmål

4.4. Bustadpolitikk

Busetnaden i heile kommunen skal oppretthaldast.

Delmål

- Det skal vere tilgjengelege gjennomgangsbustader for leige og tomter for bustadbygging i heile kommunen.
- Få ein større del av eksisterande bustadmasse inn i aktiv bruk som heilårsbustader.
- Tilby god infrastruktur i alle busette delar av kommunen (vegar, breiband, mobildekning, vatn- og avlaup)

Tiltak

- Bygge gjennomgangsbustader gjennom bustadbyggjelag, kommunen eller private aktørar. Først på Vangen deretter i andre krinsar med behov.
- Grendetilpassa tiltaksplanar med lokal medverknad (kan sjåast i samanheng med tettstadutvikling)
- Regulere bustadområde i rassikre område i alle krinsar med behov (12-års perspektiv).
- Utarbeide estetiske retningslinjer for Aurland kommune.
- Vere aktiv pådrivar i høve rassikring av fylkes- og riksvegar.
- Utarbeide føremålstenelege tilskotsordningar som kan føre til auka bruk av eksisterande bustadmasse.

Styringsdokument og planar

Kommuneplan for Aurland - bustadfelt

- Jf. kommuneplan for Aurland, av 18.06.2009 vil Aurland kommune dei næraste 10 – 20 åra prioritera følgjande areal til bustadføremål: Smiebakken, Vetleli, Ty, Høydalen og Kolakaien.

Planar og prosjekt under arbeid:

- Reguleringsplan for Ty – del 2
- Bulystprosjektet Bergteken – viser til omtale av prosjekt under oppfølging av kommuneplanen punkt 4.1 "Næringsutvikling"
- Reguleringsplan for Furuly

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Reguleringsplan for utviding av Fretheimshaugane bustadfelt

Kommunen eig areal øvst i Fretheimshaugane bustadfelt. Arealet er avsett som bustadareal i kommuneplan. Prosjektet er i samsvar med kommunedelplan for næring, der bustadutbygging er peika på som tilrettelegging for næring. Reguleringsplanarbeid skal settast i gang i 2015.

Det er sett av 600 000,- til planarbeid og detaljprosjektering i 2015 og 2016, samt fem mill til opparbeiding i 2017 og 2018. Området er enkelt å knytte til eksisterande vegsystem, samt vatn- og avlaup.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnyttan = God*
- *Kostnaden = Middels*

Reguleringsplan for Ty - del 2

Kommunen har kjøpt areal på Ty, avsett som bustadføremål i kommuneplan. Reguleringsplana er under arbeid og er venta ferdigstilt i 2015.

Det er sett av kr 300 000,- til prosjektering av kommunalteknisk anlegg i 2015 og seks mill til opparbeiding i 2016 og 2017. Prosjektet er i samsvar med kommunedelplan for næring, der bustadutbygging er peika på som tilrettelegging for næring. I samband med ny gang- og sykkelveg, samt utbygging av rekkehus på nedre del av Ty, er området tilrettelagd med vatn- og avlaup.

- *Realismen = God*
- *Samfunnsnyttan = God*
- *Kostnaden = Middels*

5.6 Folkehelse, universell utforming og barn og unge

Kap: 4.5 i samfunnsdelen av kommuneplan

Hovudmål og strategiar

Folkehelse

Aurland kommune er tilslutta Sogn og Fjordane fylkeskommune sitt prosjekt "Partnarskap for folkehelse". Gjennom prosjektet er det tilsett ein folkehelsekoordinator og ein handlingsplan for folkehelse er under arbeid. Overordna mål for folkehelse i Aurland kommune:

Utvikle eit aktivt folkehelsearbeid på tvers av faglege og organisatoriske grenser.
Førebygge meir, reparere mindre.

Tiltak

- fylgje opp prosjektet "Partnarskap for folkehelse" og handlingsplanen som vert utarbeid i samband med prosjektet.
- Etablere lokalt NAV-kontor
- Aurland kommune – skal bli ein IA-bedrift.

Universell utforming

Aurland kommune skal så langt det er mogeleg legge til rette for deltaking og tilgjenge for alle innbyggjarane i kommunen.

Idrettshall, også kalla fleirbrukshall, er under planlegging. Aurland kommune vil leggja til rette for at alle brukargruppene skal få glede og nytte av hallen.

Tiltak:

- Universell utforming skal vere grunnleggjande prinsipp for planlegging og opparbeiding av fysiske løysingar i tettstadutvikling og offentlege bygg.
- Universell utforming skal synleggjerast i alle kommunale planar og reguleringsføresegner.

Barn og unge

I Aurland kommune skal det vere eit godt oppvekstmiljø for barn og unge. Barn og unge skal gis moglegeheiter for utvikling til å bli allsidige og sosiale personar. Aurland kommune vil arbeide for at ungdom tar utdanning som det er behov for i kommunen og at ungdommen kjem attende til kommunen etter avslutta utdanning.

Aurland kommune ynskjer å oppretthalda noverande skulestruktur. Viss det vert aktuelt med endringar, skal det leggjast stor vekt på læringsmiljø og brukarane sitt syn.

Det har oppstått eit behov for undervisning og arbeidstrening for elevar i vidaregåande skule, og tilbod knytt til dette må gjevast i eigen kommunen. Difor vart det hausten 2006 oppretta eit tilrettelagt tilbod ved Sogn Jord- og Hagebruksskule. Aurland kommune vil samarbeida tett med fylkeskommunen om dette tiltaket.

Tiltak:

- Rullere kommunedelplan for barn og unge
- Leggja til rette for gode fritidstilbod gjennom kommunen (Skule fritidsordning, musikk- og kulturskolen, fritidsklubben) og frivillige lag og organisasjonar.
- Aurland kommune vil gjennom skulen arbeide for å gje barn og unge kunnskap og kompetanse. Entreprenørskap, lokalt næringsliv, lokalsamfunnet og lokal kultur og historie skal vere ein del av opplæringa.
- Etablere ein møtestad for ungdom frå Aurland for å oppretthalde kontakt med ungdom som flyttar ut for å ta utdanning – ein møteplass for næringslivet i kommunen og ungdommane.
- Arbeide for tilbod om læringplassar i Aurland.
- Sikra medverknad frå barn og unge i planprosessar.
- 100 % barnehage og SFO dekning.

Folkehelsearbeidet i kommunen

Folkehelse og folkehelsearbeid er omgrep som kan vere vanskeleg å plassere inn, og konkretisere i den daglege kommunale drifta, men og i kommunale planar og andre styringsdokument. Det kan og vere utfordrande, og i mange samanhengar umogeleg å setje klare skilje mellom utøving av daglege kommunale tenester og folkehelsearbeid. Kommunen har svært mange aktivitetar som lett kan seiast å vere godt folkehelsearbeid.

I eit folkehelseperspektiv er det viktig å hugse på at folkehelse og folkehelsearbeid ikkje berre er aktivitetar knytt til helse og omsorgstenestene. Nitti prosent av all "helse" blir skapt i alle andre sektorar enn i helse og omsorgssektoren, og nett av den grunn er det sterkt framheva at folkehelse og folkehelsearbeid må planleggast og utførast tverrfagleg og tverrsektorielt.

Folkehelse

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

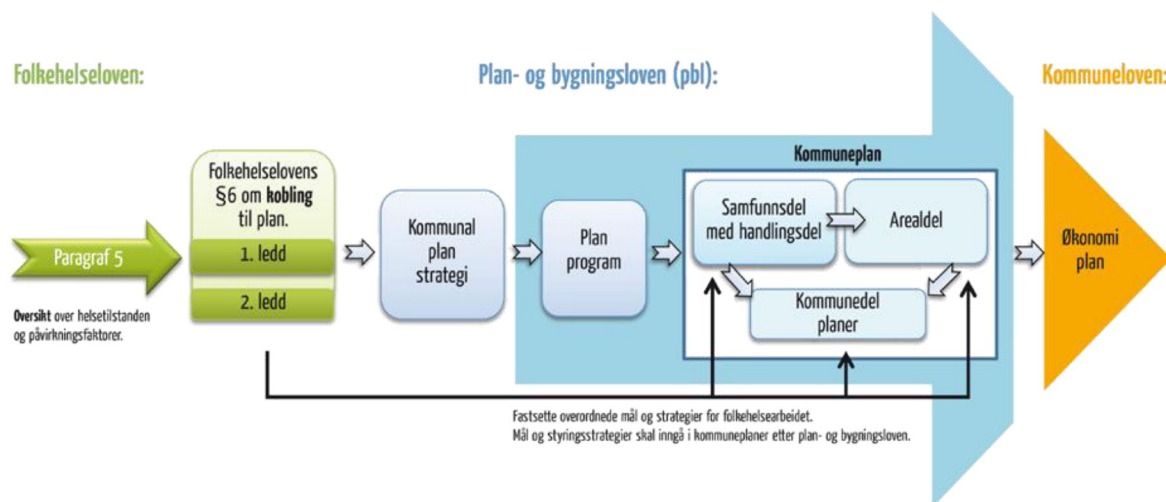
Folkehelsearbeid

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Folkehelsa og folkehelsearbeid sin plass i kommunale planar.

Figuren nedanfor viser samanheng og kopling mellom folkehelselova, plan og bygningslova og kommunelova.

Kommunen avgjer sjølv om ein vil utforme ein eigen folkehelseplan, eller om mål og strategiar på folkehelseområdet skal synleggjerast gjennom andre planar. Folkehelselova legg til grunn at kommunen sin folkehelsepolitikk skal kome tydeleg fram, og at vedtak blir gjort politisk, jf. merknadar til folkehelselova § 6. Mål og strategiar skal i neste steg knytast opp mot naudsynte tiltak, jf. folkehelselova § 7.

Aurland kommune har vald ei løysing med ein kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse. Kommuneplannemnda har i møte 06.03.2014, sak 006/14, vedteke planprogrammet til kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse. Planen skal ferdigstillast i 2015 og klargjer mål og strategiar for folkehelsearbeidet i kommunen. Tiltak og prosjekt vert fylgt opp gjennom dei årlege rulleringane av kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan. Det som er spesielt med folkehelsearbeid er at det føreset oppfølging i heile organisasjonen.

Utfordringar i lokal folkehelse og folkehelsearbeid:

Utfordringar knytt til "folkehelse og folkehelsearbeid" ligg på fleire nivå, og på fleire områder, men sidan dette er den første Handlingsdel med økonomiplan at folkehelse framstår som eige tema vil ein avgrense utfordringsbilete til etablering av lov og forskriftspålagd oversikt over helsetilstanden i kommunen. Når oversikten er etablert vil ein på bakgrunn av dokumenterte fakta kunne identifisere utfordringar, og med det også forslag til målretta og konkrete tiltak.

Oversikten over helsetilstanden er tenkt etablert elektronisk for at den skal kunne gjerast lett tilgjengeleg.

Folkehelseprofilen med Folkehelsebarometeret viser på nokre utvalde områder situasjon i kommunen, samanlikna med verdien for landet, verdien for fylket og variasjon mellom kommunane.

Ved neste rulling av Handlingsdel med økonomiplan ynskjer ein å kunne dokumentere konkrete utfordringar, og kome med forslag til tiltak.

Oversikt over helsetilstand og faktorar som påverkar helsetilstanden.

Dette vert arbeidd med og det vert teke utgangspunkt i den årlege Folkehelseprofilen for Aurland kommune, og rettleiar frå Helsedirektoratet IS – 2110 God oversikt – en forutsetning for god folkehelse.

Planar under arbeid:

- **Kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse**

Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2005 – 2017, vedteken 10.02.2005, skal rullerast. Sjølv handlingdelen varte frå 2005 til 2009, og det er no behov for ein ny planperiode. Spesielt for rullinga er at folkehelse no vert ein viktig del av kommunedelplanen. Planarbeidet er ei oppfølging av vedteken kommunal planstrategi(KPS), der kommunedelplan for idrett, friluftsliv, fysisk aktivitet og folkehelse var ein av dei prioriterte planane.

Kommunedelplanen vil ha fleire viktige funksjonar. Ein av dei vil vera å gje grunnlag for å søke om spelemidlar til idrettsanlegg, nærmiljøanlegg, og anlegg til friluftsføremål. Ut i frå eit helsemessig synspunkt skal ulike tiltak i planen sjåast i samanheng med folkehelsearbeid, knytt til folkehelselova og samhandlingsreforma. Det er difor viktig at kommunen no får eit oppdatert planverktøy, som speglar dagens situasjon og behov i framtida, i høve statlege, regionale og kommunale føringar.

Planen skal vera eit overordna politisk styringsdokument, samt eit utgangspunkt for rådmannen sitt administrative arbeid innan områda idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og folkehelse. Såleis vil planen vera styrande i høve samarbeid mellom kommunen og dei frivillige organisasjonane.

Planprogrammet vart vedteke av kommuneplannemnda 06.03.2014. Målsetjinga er at planen skal verta vedteken i 2015.

- **Reguleringsplan for turveg Heggvikji - Bøen**

Nye planarbeid:

- Reguleringsplan for ny barnehage.

- Sjå under investeringsprosjekt lenger ned.

Oversikt over planar

- Kommunedelplan for veg og trafikktryggleik -vedteken 2013
- Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og folkehelse -vedteken 2005, under rullering.
- Utviklingsmelding for grunnskulen i Aurland, KS-sak 10/13 07.03.13
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan (vedteken 2012)
- Friviljugmelding –oppstart innan 2014
- Strategiplan for universell utforming
- Målsettingar og rutinar for tverrfagleg innsats for barn og unge

Nasjonale føringar

- Regjeringa har utarbeidd handlingsplan for universell utforming 2009-2013 – ”Norge universelt utformet 2025”. Kommunen sine målsettingar i høve til universell utforming er omtala i kommuneplanen sin samfunnsdel. Kommuneplanen må følgjast opp med ein handlingsplan for å auka kompetanse på området og med konkrete målsettingar for universell utforming innanfor tre satsingsområde: (1)uteområde, (2)kommunale bygg, (3)IKT. Det er sett av midlar til folkevaldopplæring der Universell Utforming er ein del av dette.

Investeringsprosjekt og samarbeidsprosjekt

Prosjekt tilrettelegging av sti til Brekkefossen i Flåm

Stien er ein del av buførevegen og DNT stien til Ljosdalen og Grindafletene. Stien vert mykje brukt for turistar som vitjar Flåm, og fotturistar som går DNT-stien. Stien er i dag prega av slitasje, med mykje gjørme og trakkskadar langs stien. Ein har difor sett behov for at det bør arbeidast for meir tilrettelegging av stien, i form av steinsetting av stien og ha god nok breidde.

Prosjektet er eit samarbeidsprosjekt mellom verdeområdestyret, verdsarvparken, SNO og kommunen.

Samla kostnadsoverslag: 1,8 mill.

Verneområdestyret søker om tiltaksmidlar til stien frå Miljødirektoratet, januar 2015. Aurland kommune må innarbeide tiltaka i overordna kommunedelplan for fysisk aktivitet, samt i revidert handlingsprogram og kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan. Nærøyfjorden Verdsarvpark undersøker andre moglege finansieringskjelder. For at tiltaket skal kunne få ut tippemidlar må Aurland kommune stå som tiltakshavar og søkje om tippemidlar.

Rehabilitering av ballbinge

Rehabiliteringa inneber skifte av dekke. Kommunen har forskottet tiltaket og blir gjennomført hausten 2014. Kommunen vil søkje om tilskot 15 januar, eventuell utbetaling av midlar vil skje juni 2015.

Barnehage

I samband med handsaming av kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan 2014-2017 KS-vedtak 79/13 vart det gjort vedtak om at - *Arbeid med ny barnehage i Aurland må inn i prioriterte planar for 2014-2015*. Sakskomiteé for lokalisering av ny barnehage vart sett ned av kommunestyret i møte 06.02.2014, sak 6/14.

Mandatet til sakskomiteen:

"Kommunestyret ønskjer at komiteen skal:

- *definere arealbehovet for bygning og tomt til ny barnehage*
- *føreslå alternative plasseringar av ny barnehage*
- *sørgje for at brukarar og berørte partar får medverke i samband med forslag til alternative plasseringar av barnehage*
- *definerer lokaliseringsprinsipp og tema for å konsekvensutgreie alternative plasseringar i samsvar med gjeldande regelverk*
- *vurdere etterbruk av bygningar som vert frigjort*
- *vurdere total økonomien*

Produktet av sakskomiteen sitt arbeid skal vere eit planprogram for ein reguleringsplan etter plan- og bygningsloven som definerar den vidare prosessen."

Sakskomiteen legg fram si tilråding innan 10.10.2014.

Vurdering av totaløkonomien er eit tema som ikkje har vore mogleg å utgreie no. Dette temaet må takast med vidare i prosess med utarbeiding av reguleringsplan med konsekvensutgreiing.

Totaløkonomi må vurderast i høve:

- kjøp av areal
- utbyggingskostnad knytt til infrastruktur, bygning, opparbeiding av uteområde mm.
- driftskostnad - knytt til bygning, personale og aktivitetar mm.

I økonomiplanen for 2015-2018 er kostnaden knytt til bygging av ny barnehage anslege til ein totalkostnad på kr 24,8 mill fordelt over tre år. Planprosessen vil gå nærare inn på kostandsberekning.

Reguleringsplanarbeidet er tenkt å gjennomførast i 2016 og 2017.

Det er lagt inn kr 800 000,- til prosjektering i 2017 og utbygging med 12 mill frå 2018. Resten, kr 12 mill, må bli sett av i neste planperiode, i 2019.

Oppgradering leikeanlegg

Prosjektet er ei oppfølging av tilstandsrapportar som er utarbeidd for dei kommunale leikeanlegga. Det er avsett kr 250 000,- i 2015.

Branntiltak Flåm barnehage

Tiltaket er ei oppfølging av tilstandsrapport for Flåm barnehage i tilknytning til manglande brannskillevegger(branncelleinndeling). Tiltaket er eit viktig tiltak innan helse, miljø og tryggleik og må prioriterast. Det er sett av kr 400 000,- i 2015.

Symjehall

Rehabilitering av eksisterande symjehall og bygging av nytt garderobeanlegg. Terapidel ligg ikkje inne i prosjektet, då ein ser føre seg eit samarbeid om dette tilbodet med Lærdal kommune. Ny symjehall ligg inne med 31 mill til saman i planperioden. Oppstart av planarbeid/prosjektering i 2015, utbygging i 2016 og 2017.

Symjehallen har store driftsmessige utfordringar som følgje av at det ikkje er mogleg å gjenvinne energi frå bassengvatn grunna havari på kompressor.

Denne er av eldre dato og let seg ikkje erstatta som følgje av nye miljøkrav. I tillegg er store delar automatikk defekt, noko som fører til store utfordringar med å ta hand om høg luftfuktigheit i bygningskonstruksjonane.

Ut frå dette tilrår rådmannen å stenge symjehallen i tidsrommet 15 mai – 15 oktober frå og med 2015 og inn til ny symjehall står ferdig. Løysinga fører til reduserte driftsutgifter og mindre belastning på bygningskonstruksjonane. Denne løysinga vil gje inntil 300 000 i årleg innsparing i drifta som følgje av redusert straumforbruk og personalkostnader knyta til badevakt, reinhald og billettørar. Desse kr 300 000,- vert overført til vedlikehaldsfondet.

Banebelysning

Det er planlagt utskifting og oppgradering av banebelysning på idrettsanlegget i Aurland. Tiltaket vil føre til at sjølve fotballbana også får belysning. Det er sett av 1 mill til tiltaket i 2015. Det kan søkjast om spelemidlar til medfinansiering.

5.7 Sikkerheit og beredskap

Kap: 4.6 i samfunnsdelen av kommuneplan

4.6. Sikkerheit og beredskap

Alvorlege ulykker, katastrofar og svikt i samfunnsviktige system avslører ofte at samfunnet ikkje er godt nok førebudd på å handtere akutte krisesituasjonar. Aurland kommune vil leggja vekt på beredskap og tryggleikssyn i all kommunal verksemd og planlegging.

Det er ein hovudveg gjennom kommunen, E 16, og ein riksveg i kommunen, RV 50 Aurland . Hol, jembane og cruisekai. Spesielle tilhøve er at det er mange og lange tunnelar, og difor må beredskapen vere særdeles god. Det er eit krav om at ambulansetenesta må ha heilårleg, akutt døgnambulans stasjonar i Aurland.

Tiltak

- Utarbeide naudsynte beredskapsplanar
- Beredskap skal innførast som tema i kommunal samfunnsplanlegging.
- Ved arealplanlegging skal ROS-analyse gjennomførast.
- Ved rullering av arealdelen til kommuneplanen skal det ved forslag til ny arealbruk gjennomførast ROS-analyse.

Styringsdokument og planar

- ROS-analyse (Risiko og sårbarheitsanalyse) for Aurland kommune
- Hovudplan for vatn- og avlaup

Planar under arbeid

Investeringsprosjekt og planarbeid:

Kommunal beredskapsplan

I medhald av lov om Sivilbeskyttelse, pbl og naturskadelova skal kommunen ha utarbeida overordna ROS (juni 2014) som grunnlag for revidering av kommunal beredskapsplan innan vår 2015. Dette arbeidet vil vera ein viktig del av søkt FOU prosjekt om Klimatilpassing og nye modellar for kommunal risikohandtering og beredskap 2015 til 2017.

Skredsikring fire manns bustad - Nedre Brekke - Flåm

Investeringsposten skal nyttast til sikring av eksisterande og ny busetnad på Nedre Brekke. Tiltaket kjem som følgje av at Aurland kommune har gjeve byggeløyve etter 1985, og at konkret vurdering av området frå NGI no løyser ut krav om sikring.

Sikringa er prosjektert av NGI og er lagt ut på anbod med sikte på gjennomføring i 2015. Det er sett av 4,5 mill til sikringa.

Skredovervåking Flåmsdalen

Aurland kommune har i samarbeid med kraftprodusent (e-co Energi AS), jernbaneloverket og NGI dokumentert meir enn 30% auke i intense nedbørsperiodar dei siste 50 år i område Flåm til Myrdal Stasjon (Bergensbana). Dette har ført til lokal auke av periodevise flaum-/jordskredsituasjonar i utsette område. Ytterlegare auke av slike intense nedbørsperiodar, utfordrar kommunen sitt kunnskapsgrunnlag om; endra stabilitet i dalsider, risiko for skred, forventa konsekvensar av hendingar, evne til implementering av effektive varslingsystem, sikringstiltak og organisering av risiko/beredskapsforvaltning lokalt. Eit viktig spørsmål for prosjektet er om oppsprekking og bevegelse i dalsidene er en sjølvpropagerande prosess, styrt av nedbør, permeabilitet og terrenghelling? Nye modellar og effekten av tidleg varsling vil bli utprøvd og evaluert i prosjektperioden 2015 til 2017.

Det er dokumentert fleire område kor det under gitte føresetnadar kan ventast relativt høgt risikonivå for ulike typar skred i kombinasjon med nedbør og temperaturendringar. Desse studiane tilseier at lokale og regionale myndigheiter må være endringsorientert i sin handtering av risiko og konsekvensar samt førebyggjande tiltak. Lokale myndigheiter (kommunar) har et betydelig ansvar for overordna samfunnstryggleik og beredskap ved å førebyggja risiko for tap av liv, skader på helse, miljø og viktige materielle verdiar/infrastruktur. Dette inneber også satsing på å kombinere nye metodar for risikokartlegging, og implementering av institusjonelle løysingar som aukar prediksjonsnivå for klimatilpassing lokalt gjennom førebyggjande tiltak herunder system for lokaltilpassa tidlig varsling.

Hovudmålsettinga i prosjektet vil derfor være å utvikle en effektiv kartlegging av risiko i store geografiske områder (bratt vestlandsterreng v/Flåmsdalen). Dette kan gjerast med en tids og kostnadseffektiv flyboren elektromagnetisk undersøking (Airborne Electromagnetics,). Resultata frå undersøkingane er forventa å gje ein rask oversikt over og identifisering av problemområda. Dette kan gje betre avgjerdsgrunnlag for optimale plasseringar av måleutstyr som skal brukast i den lokale risikoanalysen, varslinga og beredskapen. Føremålet er å fange opp og varsle potensielle bevegelsar og større utglidningar/skred som kan ramme bygningar, vegsamband og jernbanestrekning.

Skredsikring Åtnes

NGI har gjennomføring undersøkingar og har prosjektert sikringstiltak for eksisterande bustadar i Åtnes bustadfelt. Undersøkingane syner akutt behov for sikringstiltak. I og med at bustadfeltet er frå før 1985 vil NVE dekke inntil 80% av kostnadane. Det er sett av 1,6 mill til sikringa i 2015. Sikringsarbeidet er lagt ut på anbod.

Skredsikring Smiebakken

Sikringstiltaka er i samsvar med og ei oppfølging av reguleringsplanarbeid for Smiebakken. Sikringstiltaka har eit avgrensa omfang, men er naudsynt å få gjort før opparbeiding av Smiebakken tek til. Det er sett av kr 500 000 til tiltaket i 2015. Sikringsarbeidet er lagt ut på anbod.

Skred- og flaumsonekartlegging Undredal

Kartleggingsarbeidet er ei oppfølging av reguleringsplanarbeidet for Undredal sentrum som pågår. Arbeidet vil syne om det må gjerast sikringstiltak. Eventuelle sikringstiltak må følgjast opp i seinare rulling av kommuneplanen sin handlingsdel med økonomiplan. Det er sett av kr 300 000,- i 2015.

Sikring av Stampa

Drenering av fylltiske område, sikring av Stampa. Fase 1 geoteknisk analyse 3,5 mill. Fase 2 Gjennomføring av drenering 300 mill. 100% finansiert av E-CO og Stat.

Forprosjekt sikring Ås- Høydalen.

Det er førebels ikkje noko framlegg til løyvingar i planperioden, dette må sjåast i samanheng med rullering av arealplan for området.

Delar av Høydalen er skredutsett, medan andre delar er flaumutsett. Sikringsarbeidet inneber også sikring av område som i kommuneplan er avsett til bustadføremål. Ei sikring av området vil samstundes kunne opne for inntil 70 nye bustadeiningar i området.

Prosjektet si kompleksitet og omfang, krev lenger tid til prosjektering og planlegging. Det er difor meir realistisk å ha meir konkrete tal og planar, ved neste års rullering av handlingsdel. Større sikringstiltak kan vera omfatta av reguleringsplikta i §12-1 i Plan- og bygningslova. Det må difor tas høgde for at slikt planarbeid må settast i gang.

Arbeidet må sjåast i samanheng med rassikring fire manns bustad – Nedre Brekke – Flåm, Åtnes bustadfelt, Ytstebøen og Smiebakken.

5.8 Kommunale tenester

Kap: 4.7 i samfunnsdelen til kommuneplan for Aurland.

4.7. Kommunale tenester

Aurland kommune har hatt fokus på dei kommunale tenestene gjennom fleire år. I 2004 vart det utarbeid tenesteerklæringar for dei fleste tenesteområda. Dette har vore ein viktig prosess for å bevisstgjere dei som yter tenester og dei som bruker tenestene. Gjennom tenesteerklæringane ynskjer kommunen å avklare kva som ligg i dei kommunal tenestene, sikre kvaliteten og effektiviteten i tenestene.

Aurland kommune yter omsorg og tenester til dei eldre ved Aurland Helsetun, ved tilbod om sjukeheimplassar, aldersbustader og ved tilbod om arbeid utført i heimane. Kommunen vil framleis leggja stor vekt på å gje eit variert og godt tilbod til dei eldre som er i stand til å bu heime og som ynskjer det.

Aurland kommune skal ha eit godt tenestetilbod kjenneteikna ved:

- god tilpassing til innbyggjarane sitt behov
- effektivitet
- kvalitetsbevisste og motiverte medarbeidarar
- god organisasjonskultur

kommunale tenestene er delt i fire område:

- 1. Helse og omsorg**
- 2. Barn og unge (oppvekst)**
- 3. Kultur**
- 4. Kommunal drift og eigedom**
- 5. Organisasjon og styring**

Under kvart av områda er prioriterte område for tenesteutvikling i planperioden synleggjort. Både nasjonale føringar (mellom anna synleggjort i statsbudsjettet), krav i lover og forskrifter og lokale planar ligg til grunn for prioriteringane.

Helse og omsorg

Lokale og nasjonale føringar for helse og omsorgsområdet

Statsbudsjettet 2015 legg føringar for kommunen sine prioriteringar på dette området. Statsbudsjettet legg til rette for auka overføringar til Aurland kommune mellom anna for å kompensere for fleire eldre. Kommunal medfinansiering av spesialisthelsetenesta er tilrådd fjerna frå 2015. Det er elles lagt føringar for ei generell styrking av helsestasjons- og skulehelsetenesta i kommunane, gjennom auka overføringar til kommunane i statsbudsjettet. Kommunedelplan for helse og omsorg er vedteken i 2014 og syner retning for utvikling av helse- og omsorgstenestene i kommunen. Kommunedelplan legg særleg føringar på korleis kommunen skal innrette seg vidare til dei endringane som følgjer av samhandlingsreforma (st. meld 47).

Lokale planar

Kommunedelplan for helse og omsorg 2014-2025, vedteken 2014

Rullering av psykiatriplan oppstart rullering i 2016

Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2013-2015 rullerast etter valet 2015

Demensplan (vedteken)

Plan for skulehelsetenesta, årleg rullering

Plan for helse- og sosialberedskap, årleg rullering

Plan for sorg og kriseteam, årleg rullering

Prosjekt

1. Telemedisin, prosjektet er fylkesdekkande og planlagt vidareført frå 2014. Prosjektet er forankra i delavtale om IKT mellom kommunane og Helse Førde. Det er planlagt tilrettelegging for videoundervisning ved Aurland helsetun og telemedisinsk utstyr på legekontoret i 2015. Tiltaka er finansiert i budsjettet 2015.

2. Rehabilitering er eit av satsingsområda i kommunedelplan for helse og omsorg. Eit eige prosjekt på kvardagsrehabilitering er planlagt å starta opp i 2016. I 2015 skal metodar for heimerehabilitering vidareutviklast og læringstilsynet "rehabilitering i sjukeheim" gjennomført i 2014 skal følgjast opp med tiltaksplan. Finansiering av prosjektet er tenkt ein del av avsetning til helse og omsorg i økonomiplan.

3. Evaluering av det førebyggjande arbeidet og helsestasjonstenesta er tenkt gjennomført i 2015. I statsbudsjettet er det lagt føringar for ei styrking av det helsestasjonstenesta og skulehelsetenesta i kommunane. Etter normtal frå helsedirektoratet manglar det 40% stilling ved helsestasjonen i kommunen. Aurland kommune har dei siste åra styrka det førebyggjande arbeidet på fleire område, mellom anna ved å tilsette eigen miljøarbeidar på skulen, tilsetting av psykiatrisk sjukepleiar og gjennom styrking av fysioterapitenesta. Helsesøsterressursen har ikkje auka. Evalueringa skal ligge til grunn for val av strategi for å styrke helsestasjons- og skulehelsetenesta i kommunen i tråd med nasjonale forventingar. Delar av avsetting i økonomiplan til helse og omsorg er tenkt nytta til å dekke utgifter til evalueringa i 2015 og kan nyttast til å målretta styrking av tenesta.

Drift og investering

Med unntak av dei områda som er omtala nedanfor er drifta av pleie, rehabilitering og omsorg, helse og førebygging og NAV er drifta vidareført på dagens nivå i planperioden. Det er planlagt investeringar innafor tenesteområda for psykiatri og psykisk utviklingshemming (spesielt tilrettelagte heimetenester). Det er og planlagt renovering av rom i det eksisterande bufellesskapet i den gamle sjukeheimen og det er gjort vedtak om oppussing av tre rom i gamle sjukeheimen i 2014. Investeringane er omtala tidlegare i dokumentet.

Oppfølging av demensplan (vedteken temaplan)

Frå hausten 2014 er det planlagt å utvide dagtilbodet til heimebuande demente. Kommunen har fått statleg tilskot i 2014. Tiltaket er innarbeidd i økonomiplan frå 2015.

Oppfølging av kommunedelplan for helse og omsorg 2014-2025

Planen vart vedteken i 2014. Planen klargjer målsettingar og gjev ei retning for utvikling av helse og omsorgstenestene i kommunen i perioden 2014-2025.

Målsettingane i planen skal følgjast opp gjennom fire utviklingsprogram. Desse er (1) Styrke det førebyggjande og helsefremjande arbeidet, (2) Arbeid med innhald i tenesta, (3) Økonomi og bærekraft og (4) Samhandling og brukarmedverknad.

Målsettingane i dei fire utviklingsprogramma er:

- A. Færre skadar og ulykker
Sjukdomsførebygging
Mindre overvekt blant unge
Auka fysisk aktivitet i alle aldrar
Større deltaking i samfunnet (deltaking for alle)*
- B. Tenester blir gitt på beste effektive omsorgsnivå, med fokus på brukar sine eigne ressursar og at hjelpa skal vere hjelp til sjølvhjelp. Brukar skal oppleve at tildelte tenester skal hindre nye behov og ha eit klart fokus på å oppretthalde eigne funksjonar så lenge som muleg. Rett fagkompetanse er avgjerande for å gjennomføre strategiane.*
- C. Strategiar vedtekne i planen skal redusere framtidige utgifter til helse og omsorgstenester. Strategiar omtala i dette utviklingsprogrammet skal gje nettoreduksjon på 2 millionar.*
- D. Samhandling skal vere målretta arbeid med utgangspunkt i brukar sine behov.*

Tiltak som er prioriterte i planperioden:

1. Kommunen skal definere tal langtidsplassar og prioritere bruken av korttidsplassar i 2015. (korttidsplassar ved Aurland helsetun og kommunale ø-hjelpsenger ved Sogn LMS).
2. Etablering av Sogn LMS er utsett til 01.03.14. Kommunen sin eigendel ved etablering Sogn LMS er innarbeidd i økonomiplan. I samband med etablering av ø-hjelpsenger ved Sogn LMS blir Aurland kommune utfordra i høve til å bidra med legeressursar til tilsynslegefunksjon ved avdelinga i Lærdal. Kommunen må sjå på behovet for legeressursar totalt og velge strategi for legetenesta i kommunen framover. Ein del av midlane avsett i økonomiplan til helse og omsorg kan nyttast til å styrke legetenesta på kort sikt.
3. Kommunal medfinansiering av spesialisthelsetenesta er fjerna. Dette inneber reduserte utgifter for kommunen. Reduserte utgifter til kommunal medfinansiering må sjåast i samband med at kommunen får tilført nye oppgåver.
4. Det skal vere ein gjennomgang av drifta ved Aurland helsetun i 2015 (både personal og bygg). Det er lagt inn forventa reduksjon i utgifter til drift av helsetunet på 1 million per år frå 2016.
5. Organisering av tenester til ressurskrevjande brukarar skal vurderast. Det er lagt inn forventa reduksjon i kjøp av tenester frå andre. Mogelegheit for å redusere utgifter er knytt til planlagt investering i avlastningsbustad, personalbase og fellesareal for Vårdraum og Vetleli.

6. Kommunen har no formalisert koordinerende eining (KE) og i planperioden skal det vere fokus på "koordinatorrolla" (brukarar med omfattande hjelpebehov og behov for koordinerte tenester har rett til ein personleg koordinator).

7. Gjennomføring av større brukarundersøkingar i 2015 og 2017. Det er sett av midlar i begge desse åra for gjennomføring.

8. Aurland kommune skal konkretisere frisklivsarbeidet i planperioden. Anten som ein del av kommunedelplan for fysisk aktivitet og folkehelse, eller som ei eiga utgreiing med forankring i kommunedelplanen. Kommunedelplanen skal ferdigstillast i 2015. I 2015 skal det som eit steg i frisklivsarbeidet lagast ein timeplan med oversikt over lågterskeltilbod på dagtid. Fysisk aktivitet, sosiale møteplassar, ernæring og livsstil er viktige tema i frisklivsarbeidet. Aktivitetar som er etablert blir vidareført i planperioden. Samarbeid på tvers av tenester, samarbeid med andre kommunar og samarbeid med frivillige lag og organisasjonar er ynskjeleg for å kunne ha eit variert tilbod. Det blir sett av midlar i økonomiplan frå 2016 til frisklivsaktivitetar.

9. Den psykiske helsetenesta i kommunen skal vere eit lågterskel tilbod for alle innbyggjarar og ei oppfølgingsteneste for personar i høve til rus og psykiske diagnoser, som bur heime eller i omsorgsbustad. Rullering av psykiatriplan skal starte i 2016.

10. Gjennomføring av heimebesøk til eldre er ikkje innarbeidd i denne rulleringa av planen, men kan vurderast på nytt ved seinare rullering av planen.

11. Auka ressurs til ressurssjukepleie og fagutviklar i pleie og omsorg er innarbeidd frå 2017.

Tiltak for kvalitet:

Gjennomføre årlege dialogmøte mellom leiarar innan helse og omsorg og NAV, tillitvalde, brukarrepresentantar og folkevalde.

Utarbeide lokale mål for dei ni nasjonale kvalitetsindikatorane i planperioden.

Utarbeide samla kompetanse- og rekrutteringsplan for helse- og omsorgsområdet i 2015.

Gjennomføre brukarundersøkingar

Sette av naudsynt tid i tenestene til arbeid med kvalitetssikring og internkontroll

Utvikle meir standardiserte pasientforløp i samarbeid med andre kommunar og spesialisthelsetenesta

IKT-strategi for helse og omsorgsområdet

Barn og unge (oppvekst)

Oppvekstområdet omfattar Aurland barne- og ungdomskule, Flåm skule, kommunale barnehagar, musikk og kulturskulen og Aurland og Lærdal barnevern. Utviklingsområda i planperioden er forankra i nasjonale dokument og i lokale dokument. Relevante lokale dokument er (1) utviklingsmeldinga for barnehagar, grunnskule og musikk- og kulturskulen i Aurland 2012-13, (2) evaluering av barnevernstenesta i Aurland og Lærdal, rapport frå We will 2014, (3) "System for styrka læring", interkommunalt prosjekt i regi av Sogn regionråd.

Oversikt over barnetala i kommunen fordelt på dei to skulekrinsane

Årskull	ABU	FSK	Sum
2009 (1. kl 2015)	12	5	17
2010 (1. kl 2016)	6	8	14
2011 (1.kl 2017)	8	4	12
2012 (1.kl 2018)	4	7	11
2013 (1.kl 2019)	11	2	13

(kjelde: Helsesøster i Aurland kommune)

Barnehage

Frå hausten 2014 har det vore to kommunale barnehagar i kommunen. Det er utarbeidd planprogram for lokalisering av ny barnehage i Aurland. Dette blir omtala i investeringsdelen.

I rammeføresetnadane er det lagt inn reduksjon i personalressursar i planperioden. Fastsette normer for bemanning i barnehagane skal ligge til grunn for bemanning i dei kommunale barnehagane.

Den vedtekne utviklingsmeldinga for barnehagane, kulturskulen og grunnskulen synleggjer lokale mål for barnehagen.

Vangen barnehage er lokalisert i eit eldre bygg. Det kan bli naudsynt å gjennomføre tiltak for å sikre forsvarleg arbeidsmiljø for tilsette og borna sine opphaldsområde. Tiltak er ikkje innarbeidd i budsjett og økonomiplan.

Barnehagen (spesielt Flåm barnehage) opplever auke i barn med fleispråkleg eller framandspråkleg bakgrunn. Fleispråklege barn krev til vanleg ikkje spesiell oppfølging. Møtet med framandspråklege barn og føresette byr barnehagen på to utfordringar:

Barnehagen må utvikla kompetanse for å gje framandspråklege barn ei betre språkopplæring før skulealder. Om dette skal skje ved etter- eller vidareutdanning bør òg vera ei økonomisk vurdering. Eksisterande interkommunalt nett for erfaringsutveksling i regionen bør utnyttast.

Barnehagen må utvikla kompetanse på å kommunisera med og samarbeida betre med framandspråklege føresette. Dette bør basera seg på samarbeid på tvers av einingane, sidan framandspråklege ofte har behov for eit breitt spekter av tilbod.

Barnehagen konkretiserer krav frå styrande lover og forskrifter gjennom årsplanar. I planperioden blir det lagt stor vekt på å bidra til å nå målsetjingar i kommunedelplanen for helse og omsorg om auka fysisk aktivitet for alle. Barnehagen har som mål å nytta naturlege utfordringar/landskap i nærområda, og dette blir konkretisert i årsplanane. Det er eit mål å utvikla og nytta turløyper og naturlege leikeplassar. Barnehagen vil i planperioden ta initiativ til eit samarbeidsprosjekt på tvers av einingane for å få dette til.

Grunnskule

Det er to grunnskular i kommunen. Skulane sine satsingsområde i planperioden er forankra i utviklingsmeldinga for barnehagane, kulturskulen og grunnskulen. Innsatsen blir styrt av nasjonale føringar og mål og av lokalt prioriterte område.

Den gjeldande læreplanen frå 2006, Læreplanverket for Kunnskapsløftet i grunnskulen og i vidaregåande opplæring, dannar fundamentet for opplæringa i skule og bedrift i Noreg.

Opplæringslova og forskrift til opplæringslova er dei viktigaste nasjonale styringsreiskapane for grunnskule og vidaregåande opplæring. Lov og forskrift omhandlar rettar og plikter i samband med opplæringa. Lov og forskrift gjev dei pliktene kommunar og fylkeskommunar har som ansvarlege for å oppfylle elevane sine rettar til grunnskuleopplæring og vidaregåande opplæring. Elevar og foreldre har både rettar og plikter etter lov og forskrift. Opplæringslova med forskrift regulerer i tillegg ein del plikter for lærarane.

Saman med Læreplanverket for Kunnskapsløftet og rundskriv om fag- og timefordelinga på alle trinn og tilbudsstrukturen i vidaregåande opplæring, gjev lov og forskrift rammene for innhaldet i opplæringa og korleis den skal gå føre seg. Både Læreplanverket for Kunnskapsløftet og rundskrivet om fag- og timefordelinga har forskriftsstatus.

Dei lovkrava og måla som er definerte dei nasjonale dokumenta nemnde over, må oppfyllest, og er såleis overordna ev regionale og lokale føringar og mål. Det kommunale dokumentet *Utviklingsmelding for barnehagen, kulturskulen og grunnskulen i Aurland*, vert utarbeidd for å vise tilstanden i høve lovkrav og formulerte mål, og gjev i tillegg retning på den vidare utviklinga som skuleeigar ønskjer.

Vedtekne planar for oppvektområdet

1. Utviklingsmelding for barnehagen, kulturskulen og grunnskulen i Aurland.

Meldinga er delt i to hovudbolkar; A. Status og B. Utvikling. Del A inneheld hovudsakleg statistikkar og tal, men gjev og korte vurderingar knytte til dei tala som kjem fram. Del B fokuserer meir på kva utvikling ein ønskjer for einingane.

Tiltak for å nå målsettingane i utviklingsmeldinga blir innarbeidd i budsjettet for skulane.

2. Rettleiing av nyutdanna pedagogar i grunnskulen

Det er utarbeidd ein plan for rettleiing av nyutdanna pedagogar i grunnskulen. Ordninga vart innført i 2014, som ei prøveordning. Ordninga blir finansiert ved bruk av kompetansefondet, dersom finansiering ikkje er mogeleg innanfor vedteke budsjett. Dette blir vurdert kvart einskild høve. Etter tre år skal ordninga evaluerast, i høve til målsettingane i planen.

Prosjekt

1. System for styrka læring

Då programperioden for Sats på skulen –snu Sogn (2006-2012) var over, var erfaringane med tiltaka i programmet så gode at regionrådet heldt fram under ei anna "fane"; Sats på barnehagen – snu Sogn.

I heile programperioden vart det registrert ein auke i bruken av spesialundervisning. Spesialundervisning har eit klart føremål for dei elevane som treng det, men samstundes vart det etter kvart klart at den store auken òg hadde negative følgjer. I 2013 kom så oppstarten til neste program i regionen; System for styrka læring, der målformuleringane var å

- styrka den tilpassa opplæringa
- auka læringsutbyttet i skule og barnehage
- redusere bruken av spesialundervisning

Gjennom regionrådet, og det felles skuleutviklingsprosjektet, er kommunen med i ei partnarskapsavtale om psykisk helse barn og unge mellom anna med Høgskulen i Sogn og Fjordane, Utdanningsforbundet.

Det blir lagt fram eiga sak for politisk nivå å forankre prosjektet hausten 2014. Etter vedtak skal rådmann utarbeide handlingsplan og tiltak må innarbeidast i drifta.

2. Satsing på vidareutdanning

Skjerpa krav til kompetanse -forskrift til opplæringslova om krav til kompetanse ved tilsetjing og undervisning frå 3. april 2014.

Dei skjerpa krava skapar meir behov for vidareutdanning av lærarar som pr i dag ikkje oppfyller dei. Pr i dag gjeld gunstige vilkår for tilskot frå staten til nødvendig vidareutdanning. I 2014 er det faga matematikk og naturfag som har vorte tilgodesett med tilskot frå staten.

Rådmann utarbeider lokal plan for vidareutdanning. Det kommunale kompetansefondet kan nyttast til å gjennomføre planen.

Drift og investeringar

Rehabilitering av svømmehallen er prioritert i planperioden og er ein føresetnad for å sikre forsvarleg svømmeundervisning lokalt framover.

Ved Flåm skule er elevtalet framover stabilt. Det er planlagt ei tre trinn reduksjon av rammene i planperioden. Reduksjonen fører til redusert lærartettleik ved skulen. Aurland kommune hadde i 2011-2012 høgare lærartettleik enn snittet i kommunegruppa, fylket og landet (kjelde: Utviklingsmeldinga 2012-2013). Konsekvensar for måloppnåing og undervisning må synleggjerast i budsjettet.

Ved Aurland barne- og ungdomsskule syner barnetala i kommunen at det blir færre elevar i planperioden. Skulen blir truleg "fådel" frå hausten 2016. Reduksjon i rammer er tredelt og delar av reduksjon skal gjennomførast som (1) ei tilpassing til lågare elevtal, (2) som redusert lærartettleik og (3) som redusert spesialundervisning.

Reduserte utgifter til spesialundervisning er eit forventat resultat av prosjektet system for styrka læring. Det må eventuelt nyttast mellombels finansiering av tiltak for å realisere målsettingar i prosjektet (jf. omtale av prosjektet ovanfor).

Elevtalet i kommunen ser ut til å bli redusert i åra framover. Aurland barne og ungdomsskule har kapasitet til alle elevane i kommunen. Det blir sett ned ein kommunestyrekomité etter kommunelova § 10, som skal vurdere skulestrukturen i kommunen. Omsynet til eleven skal vere sentralt i arbeidet til sakskomiteen. Ein endra skulestruktur kan frigjere ressursar som kan omprioriterast til andre område.

Musikk- og kulturskulen

Musikk- og kulturskulen sin aktivitet blir vidareført med om lag same tilbod som i dag. Samarbeid med nabokommunar om stillingar held fram for å kunne tilby fleire heile stillingar innanfor musikk- og kulturskulen. Musikk- og kulturskulen er lokalisert i mellombelse lokale i samfunnshuset (AIS). Omfattande ombygging av AIS er "skrinlagt" og det blir i planperioden lagt fram revidert skisse for oppgradering av bygget. Målet med ombygginga skal primært vere å sikre tilsette sitt arbeidsmiljø og elevar sitt læringsmiljø.

Formulerte mål og tiltak i kulturskulen

Mål 1: Ungdom tilbake i kulturskulen

Etter ein analyse av eiga drift, har Aurland musikk- og kulturskule måtta konkludera med at me - trass ein ekstremt høg dekningsgrad- ikkje er flinke nok til å ivareta ungdom frå 8. til 10. klassetrinn.

Tiltak:

Gjennom eit samarbeid med Oppdal Kulturskole, er hovudmålet å utvikle verktøy til å få ungdommane inn i kulturskulen att. Aurland musikk- og kulturskule har fått støtte frå Norsk kulturskuleråd til å gjennomføre prosjektet.

Mål 2: Undervisning i korpsinstrument

Aurland kommune har berre eit korps, Flåm Musikklag, eit svært aktivt korps som feira 80 årsjubileum i 2013. Korpset har høg gjennomsnittsalder (rundt 60 år). Konsekvensen kan bli at Aurland kommune ikkje har nokon korpsaktivitet igjen om nokre få år.

Tiltak:

Kulturskulen engasjerer seg aktivt i å leggje til rette for undervisning i messinginstrument og slagverk retta mot korpsrekruttering. Utfordringa er at Aurland musikk- og kulturskule per i dag ikkje har nokon undervisningskompetanse på dette området, og heller ikkje noko mulegheit til å utvide stillingar. Dette bør difor sjåast i samanheng med framtidig personalutvikling og samarbeid med andre kommunar. I 2015 blir dette aktualisert gjennom naturleg avgang.

Mål 3: Godkjenning og implementering av ny rammeplan

På landsmøtet i kulturskulerådet 2014 seinare i haust skal etter planen ein ny rammeplan for kulturskulane vedtakast. Utkastet har alt vore ute til høyring i kommunane, og hjå oss har OOK i samråd med rektor i kulturskulen kome med innspel til utkastet. Når rammeplanen er vedteken, ønskjer rektor at han blir politisk forankra som eit ledd i implementeringa i organisasjonen.

Tiltak:

Politisk behandling i OOK vår 2015.

MOT

Aurland kommune er lokalsamfunn med i MOT. MOT er ein haldningsskapande organisasjon som jobbar for og med ungdom. MOTs mål er å bidra til robuste ungdommar og trygge ungdomsmiljø. MOT har ein heilskapleg modell for korleis lokalsamfunn kan jobbe saman med ungdom. Heilskapsmodellen består av program i ungdomsskule og vidaregåande skule, samt tiltak på ungdommen sin fritidsarena. Gjennom ung til ung formidling, øvingar, historier, dialog og rollespel vert ungdom bevisstgjort til å ta eigne val, ta vare på kvarandre og syne mot. Aurland barne- og ungdomsskule skal halde fram MOT arbeidet i ungdomsskule. Aurland fritidsklubb har etablert MOT kafé.

Inn På Tunet

Tilpassa opplæring på gardsbruk er prøvd ut for einskilde elevar ved Aurland barne og ungdomsskule. Ordninga er etablert som ei prøveordning. Aurland kommune vil vurdere å inngå rammeavtaler med aktuelle tilbydarar om kjøp av Inn På Tunet tenester innan oppvekst.

Barnevern

Forbetringar tilrådd i evalueringsrapporten blir følgt opp i planperioden. Målsettinga med forbetringane er mellom anna å ivareta høg fagleg kvalitet, sikre arbeidsmiljø, tidleg innsats og hindre fristbrot.

I samband med statleg nedbygging av tiltaksplassar aukar kommunane sitt ansvar på dette området. Barnevernet skal sjå på mogelegheiter for å utvide det interkommunale samarbeidet på tiltaksområdet i løpet av planperioden.

Med utgangspunkt i kommunebarometeret og den evalueringsrapporten som er utarbeida vert fyljande mål sett for planperioden:

- Aurland og Lærdal barnevern skal ha ein samanslåing av databasar og alle tilsette skal kunne nytte dataverktøyet fullt ut. Dette skal hindre at ein får feilrapporteringar som fylje av tekniske vanskar og effektivisere arbeidet.
- Aurland og Lærdal barnevern skal i planperioden gjennomføre ein brukarundersøking, både opp mot samarbeidspartar og brukarar av tenesta.
- Aurland og Lærdal barnevern skal i planperioden systematisere evaluering av tiltak, slik at brukarar av tenesta til ei kvar tid får best mogleg hjelp og tenesta og at kommunen oppfyller forsvarlegheitskravet i lova.
- Aurland og Lærdal barnevern har etablert kontaktpersonar til aktuelle instansar og skal i planperioden evaluere og vidareutvikle dette slik at det fører til betre tverrfagleg innsats
- Aurland og Lærdal barnevern skal i planperioden vere ein aktiv og deltakande part i arbeidet med kommunen sitt tverrfaglege arbeid.

Punkta er ikkje prioritert, fordi dei er like viktige og heng saman.

Kulturområdet

Ein del av kulturavdelinga i kommunen blir samla i Heradshuset. Ledige kontor blir leigd ut til private, eller offentleg verksemd. Verksemdar innan næringsutvikling kan prioriterast (dette er omtala under oppfølging av kommuneplanen sin samfunnsdel 4.1 "Næringsutvikling"). Det skal gjerast oppgraderingar av bygget som sikrar tilsette eit forsvarleg arbeidsmiljø. Det er ei mål i planperioden å etablere heilårsaktivitetar knytt til formidling av lokal kunst, lokal historie, natur- og kulturarv i Heradshuset.

Det føreligg utkast til avtale om at Nærøyfjorden verdsarvpark tek over drift av nynorske litteraturdagar. Årleg tilskot på 400.000 blir vidareført i planperioden.

Kommunen set av årleg 400 000 i økonomiplan til generelle kulturtiltak (kulturmidlar).

Galleri Winjum blir drifta innanfor rammene til kulturavdelinga. Galleriet har eit eige styre som kjem med innspel til budsjett, og som tilrår bruk av avsette midlar. Investeringane må handsamast gjennom dei årlege budsjettløyvingar knytt til konkrete tiltak. Aurland kommune vil i planperioden vurdere på nytt medlemskap i Sogn og Fjordane kunstmuseum.

Aurland kommune ynskjer å halde fram samarbeidet med fylkeskommunen om den kulturelle spaserstokken og den kulturelle skulesekken.

Fritidsklubben sin aktivitet er vidareført med om lag same tilbod som i dag.

Kommunal driftseining (med brann og redning)

Planar som pågår:

- Reguleringsendring for Helgheim
- Reguleringsplan for Furuly

Prioriterte planar og prosjekt

1. utgreie interkommunalt samarbeid om brannførebygging
2. Hovudplan for vatn

Asplanviak har utarbeidd framlegg til hovudplan for vatn for perioden 2014-2025. Planen synar aktuelle tiltak og framlegg til prioritering av tiltak i dei ulike delane av kommunen. Samla kostnad er vurdert til ca 31 mill kr. Tiltaka omfattar både sikring av eksisterande vasskjelder, utviding av leidningsnett og høgdebasseng. I tillegg synar planen ei mogleg løysing med samankopling av Aurland og Flåm vassverk.

Organisasjon og styring

Aurland kommune er organisert etter prinsippa i ein to nivåmodell med rådmannsfunksjon og sju tenesteeiningar. Til rådmannsfunksjonen ligg overordna leiing, ulike rådgjevarfunksjonar, støttefunksjonar, politisk sekretariat og kulturområdet. Dei sju tenesteeiningane er kommunal driftseining, Flåm skule, Aurland barne- og ungdomsskule (med vaksenopplæring), kommunale barnehagar, helse og førebygging, pleie, rehabilitering og omsorg og Aurland og Lærdal barnevern. I tillegg til 7 tenesteeiningar og rådmannsfunksjonen er NAV Aurland eit eige ansvarsområde i kommunen sin rekneskap.

Rådmann kan med heimel i kommunelova og gjeldande delegasjonsreglement tilpasse organisasjonen for å optimalisere drifta. Det er eit mål for kommunen at organiseringa av tenestene skal gje grunnlag for både effektiv ressursutnytting og god kontroll og styring. I planperioden vil det blir gjort organisatoriske tilpassingar på fleire område. Kultur vil bli eit eige ansvarsområde frå 2015. Der er ein føresetnad at tilsette sin medverknad blir ivaretatt ved tilpassing av organisasjon.

Før valet 2015 skal den politiske strukturen evaluerast. (sjå kommentar i fororda)

Prioriterte utviklingsområde innanfor personal- og organisasjonsområdet i planperioden er omtala i dette dokumentet. Tiltaka er forankra i (1) forvaltningsrevisjonsrapport om saksførebuing og oppfølging av politiske vedtak i Aurland kommune, rapport Deloitte 2009, (2) forvaltningsrevisjonsrapport om sørvis i kommunen, praktisering av offentleglova og forvaltningslova i Aurland kommune, rapport Deloitte 2011, (3) forvaltningsrevisjonsrapport om oppgåve- og ansvarsfordeling, etikk og gildskap, rapport KPMG 2013, (4) tidlegare vedteken handlingsdel med økonomiplan 2014 – 2017.

1. Det føreligg eit utkast til kommunikasjonsstrategi for kommunen. Denne skal samordnast med arbeidsgjevarstrategien. Tiltak i kommunikasjonsstrategien blir implementert i planperioden. Kostnadar ved implementering må vurderast i samband med rullering av økonomiplan og budsjett.
2. Utarbeide og implementere antikorrupsjonsprogram etter mal frå KS si handbok i antikorrupsjon. Sentrale element i antikorrupsjonsprogrammet skal vere etiske retningslinjer, kontrollsystem, innkjøpsstrategi og eigen varslingskanal for kritikkverdige tilhøve. Kommunen har delteke i KS sitt antikorrupsjonsnettverk for å auke kunnskapane om tema.
3. Lærdal kommune har sagt opp samarbeidsavtale om rekneskap og lønn frå 01.01.2015. Det blir per tida forhandla om ny revidert avtale. Det er lagt inn ein forventa reduksjon i ramma til sentraladministrasjonen som følgje av endra avtale.
4. Avlevering av nyare papirarkiv frå 1964 - 1998 til fylkesarkivet og utarbeiding av elektronisk arkivplan er finansiert i økonomiplan.
5. Revisjon av økonomireglement

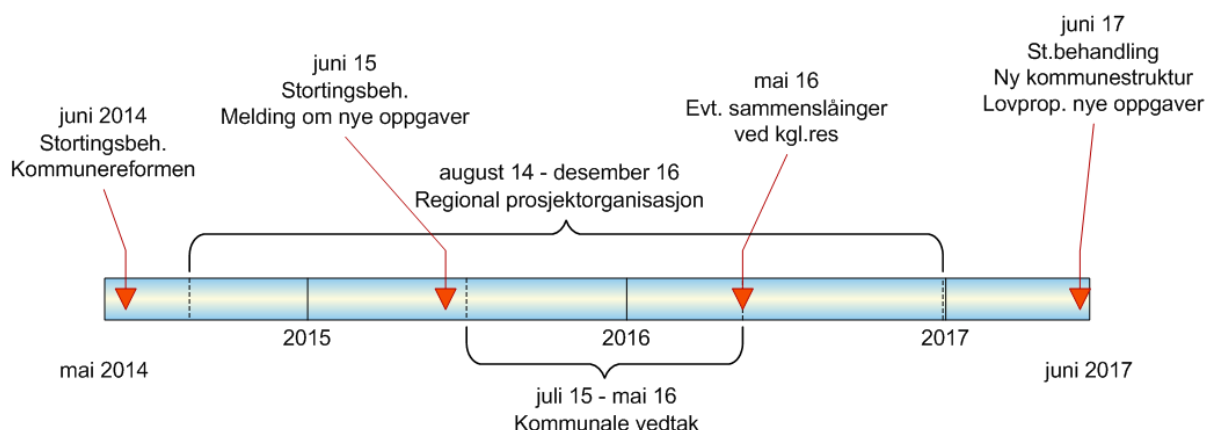
6. Utarbeide og implementere strategi for å hindre uønska deltid og rekruttering. Prioriterte tiltak er revisjon av overordna kompetanse- og rekrutteringsplan 2011-2015, utvikle heiltidskultur, og utarbeiding av konkret handlingsplan for å hindre uønska deltid og sikre rekruttering til pleie- og omsorg.

Større prosessar:

Kommunereforma

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og KS har i samarbeid utarbeidd ein *prosjektplan for gjennomføring av kommunereforma i Sogn og Fjordane 2014 – 2016*). Innan juni 2016 skal det gjerast kommunale vedtak om samanslåing av kommunar. Prosjektplanen skal sikre at kommunane aktivt deltek i reformarbeidet, og vere til hjelp for kommunane i arbeidet med å lage sine egne framdriftsplanar. Lokale framdriftsplanar for ein eller fleire kommunar bør og innehalde ein plan for kommunikasjonsarbeidet. Fylkesprosjektet tilrår at kvar kommune etablerer ei hensiktsmessig organisering for reformarbeidet som tek i vare prosessen i eigen kommune, og sikrar samarbeid med nabokommunar og fylkesprosjektet.

For at kommunane skal halde framdriftsplanen til Stortinget, legg prosjektplanen opp til at kommunane skal peike ut moglege samanslåingsalternativ innan 31. januar 2015. Samanslåingsalternativa skal vere realistiske for nærare utgreiingar, og kommunane kan søkje om skjønsmidlar til å gjere utgreiingane. Fylkesmannen sitt råd til kommunane er å vere nøkterne med omsyn til kor mange samanslåingsalternativ som vert valt. Informasjon om tildeling av skjønsmidlar kjem i løpet av januar 2015, og søknadsfristen blir 1. mars 2015.

Fasar/milepælar i kommunestrukturprosessen	Innhald
1. Oppstartfase fram til 1. oktober 2014	Avklaring av reformas innhald etter vedtak i Stortinget, oppdragsbrev til Fylkesmannen og brev til kommunane frå Statsråden - Etablering av referansegruppe i fylket (forum for kommunereforma) - Prosjektplan for i fylket - Samarbeidsavtale mellom Fylkesmannen og KS - Regionvise oppstartmøte
2. Avklaringsfase frå oktober 2014 til 1. mars 2015	Kvar kommune etablerer ei hensiktsmessig organisering for reformarbeidet – innan 15.10.2014

	• Avklaringar av geografiske retningsval på bakgrunn av tilrettelagt kunnskapsgrunnlag og prosessar i enkeltkommunar og mellom kommunar - vedtak i kommunestyra innan 31.01.2015 • Avklare om ein vil satse på ferdig prosess og vedtak innan desember 2015 eller juli 2016 - vedtak i kommunestyra innan 31.01.2015. • Søknadsfrist for skjønnsmidlar til utgreiing: 01.03.2015
3. Utgreiings- og utviklingsfase fram til vedtak haust 2015/vår 2016	• Gjennomføring av utgreiingar • Gjennomføre lokale informasjons- og dialogmøte om reforma • Gjennomføre ei innbyggjarundersøking
4. Avgjerdsfase i kommunane haust 2015- eller vår 2016	• Sak til kommunestyret om kommunesamanslåing med vedtak seinast juni 2016.

Forventingar frå Fylkesmannen:

Lokalt eigarskap og aktivt leiarskap

- ☐ At kvar kommune etablerer ei hensiktsmessig organisering med eigen kontaktperson
- ☐ At kvar kommune sikrar samarbeid med nabokommunar og fylkesprosjektet
- ☐ At prosessen kjem ut av rådhuset; god dialog med innbyggjarane, organisasjonar, næringsliv, medarbeidarar og tillitsvalde
- ☐ At kommunen avgrensar seg til å utgreie dei mest realistiske alternativa – med vedtak på alternativ innan 31. januar 2015
- ☐ At kommunen held lokale og nasjonale fristar i prosessen med reformarbeidet.

Viktige kriteriar for ein god prosess:

- ☐ Tilgjengeleg kapasitet/ressursar og kompetanse i kommunane
- ☐ Oppslutning og forankring i kommunane – politikarar og administrasjon
- ☐ Godt samarbeid mellom kommunar
- ☐ Vilje til prosjektet i kommunane
- ☐ Oppfølging og rettleiing frå departementet
- ☐ Involvere næringsliv og andre viktige samfunnsaktørar regionalt og kommunalt

Det er nødvendig å ha eit kunnskapsgrunnlag, både for å sjå utfordringsbilete og vurdere ulike alternativ for samanslåing.

Desse kan vurderast opp mot ekspertutvalets kriteria for god kommunestruktur.

a) Kriteria for kommunane:

1. Tilstrekkeleg kapasitet
2. Relevant kompetanse
3. Tilstrekkeleg distanse
4. Effektiv tenesteproduksjon
5. Økonomisk soliditet
6. Valfridom
7. Funksjonelle område for samfunnsutvikling
8. Høg politisk deltaking
9. Lokal politisk styring
10. Lokal identitet

b) Kriteria for staten:

1. Brei oppgåveportefølje
2. Statleg rammestyring

Kriteria er utdjupa i ekspertutvalets delrapport frå mars 2014.

Lærlingar

Lønnsmidlar til lærlingar blei fordelt på rammene til tenesteeiningane frå 2010. Kostnader ved ein læreplass er om lag 220.000 fordelt på to år. Kommunen har kapasitet til å ta i mot 1-2 lærlingar innan barne- og ungdomsarbeidarfaget, 2-3 helsefagarbeidarar, 1 kokkefag og 1 i kontor og administrasjonsfaget (om lag kvart 3 år). Kommunen kan maksimalt ha 7 lærlingar. Lønnsmidlar til lære plassar må eventuelt prioriterast innanfor rammene i årsbudsjetta. Dersom mogeleg må det frigjerast midlar til dette føremålet, innanfor dei eksisterande rammene på kvar eining.